

Electro Radio Mercur

Technisch commercieel vakblad

VEERTIENDAAGS VAKTECHNISCH TIJDSCHRIFT VOOR:

- Electrotechnische Installateurs
- Handelaren in Electriche verbruikstoestellen en verlichtingsartikelen
- Handelaren in radiotoestellen en -onderdelen

25 JULI 1953

8e JAARGANG Nr.

202

Water

en Electriciteit

Deze monteur speelt niet met zijn leven; de verdeelkast is stroomloos.

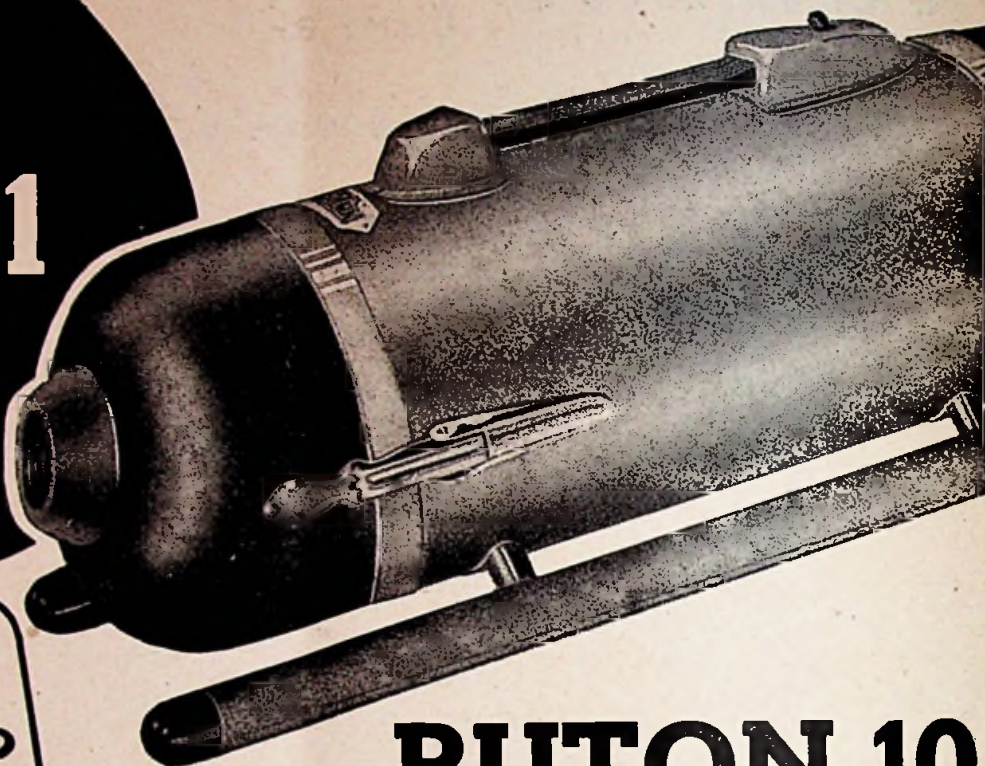
De foto -evenals de twee op blz. 291- stamt uit het Zeeuwse rampgebied. Het herstel van de electriciteitsvoorziening is met spoed ter hand genomen.

Hier ziet men een monteur bezig met het repareren van een L.S. verdeelkast van het openbare net; wij kunnen ons prettiger karweitjes indenken!

VERDER IN DIT NUMMER:

Eindelijk is de langverwachte C.A.O. voor het electrotechnisch bedrijf tot stand gekomen. Op blz. 299 beginnen wij met de publicatie ervan: **Men beware dit nummer -en het volgende- zeer zorgvuldig opdat men deze regeling steeds bij de hand hebbe!**

**Er is
maar 1
nr. 1**

RUTON 10

De kwaliteitsmachine met de krachtige motor, groot zuigvermogen, hoog rendement en bovendien technisch goed geconstrueerd.

Door het publiek gevraagd en door U met succes verkocht!

Thans met draaibare hulpstukken.

Zuigmond draaibaar en geheel van lichtmetaal, daardoor sterk en niet breekbaar.

Voorzien van glijers en rubber dradenopnemers.

**Daar
draait
het
om!**

f 135.-

→ Nog steeds

Ruton financiert Uw huurkoop

ELECTRO RADIO MERCUUR

TECHNISCH COMMERCIEEL VAKBLAD

REDACTIE EN ADMINISTRATIE:
Kalverstraat 35, Amsterdam C.
Telefoon O 2900/35253 en 40453

ABONNEMENTSPRIJS: f 6,— per jaar;
voor leden van de aangesloten vakorganisaties e.d.
f 4,— per jaar. Losse nummers f 0,25.

UITGAVE VAN DE N.V. UITGEVERS MIJ. DILIGENTIA, AMSTERDAM

Postgirorekening 136 400 — Bankrekening Twentsche Bank

ETALAGE VERLICHTING

Beschouwing van praktische toepassingen

In ons blad van 13 Juni werden enkele algemeen-theoretische vragen inzake etalageverlichting besproken. Geen mens zal veronderstellen dat het onderwerp daarmee uitgeput is.

Wil men tot de praktijk komen, dan zijn er nog heel wat detailvragen op te lossen; belangrijke suggesties doet een onzer medewerkers in enkele korte artikelen, waarvan hier het eerste volgt. Wie ze goed leest, ziet vanzelf dat hij nog heel wat offertes aan zakenmensen in zijn buurt kan maken!

Overdenken wij de eisen voor een goede etalageverlichting, dan moeten wij allereerst onderscheid maken tussen etalages in een hoofdwinkelstraat in de grote steden en een etalage in een donkere dorpsstraat, met alle tussengelegene mogelijkheden.

Een etalage in een straat, welke zelf verlicht is tot, laten wij zeggen, 25 lux, eist méér verlichtingssterkte dan een etalage in een straat met geen of erg spaarzame straatverlichting. Terwijl bovendien de omliggende etalages mede maatgevend zijn voor de verlichtingssterkte van de betrokken etalage.

Berekening aantal lichtbronnen

Zonder ons in alle finesses te verdiepen zouden we als gemiddelde willen stellen dat een verlichtingssterkte van 500 tot 2000 lux, al naar gelang de omstandigheden, voldoende geacht mag worden. Om te weten hoeveel lichtbronnen geplaatst moeten worden, om de verlangde verlichtingssterkte te bereiken, moeten wij een eenvoudig rekensommetje maken.

Wij nemen het vloeroppervlak van de etalage met de oppervlakten van de een, twee of drie zij- en achterwanden, dan wel met het oppervlak van die vlakken welke wij hier zouden kunnen denken. Als het dus een eiland-etalage betreft, dan worden bij de vloeroppervlakte ook de glaswanden geteld, aan drie zijden. Als het een hoek-etalage betreft dan wordt bij het vloeroppervlak, het oppervlak van de tweede raanzijde geteld. Dit totaal oppervlak wordt vermenigvuldigd met de verlangde luxwaarde en dit product gedeeld door het te verwachten rendement van de verlichting. De som hiervan

geeft het aantal lumen aan dat wij zullen moeten installeren.

$$\text{Dus: } \frac{\text{Oppervlak} \times \text{luxwaarde}}{\text{rendement}} = \text{Lumenwaarde}$$
$$\left(\frac{O \times L}{\mu} = \text{Lum.} \right)$$

Deze formule vindt u in elk lichttechnisch handboek uitvoerig behandeld. De eerste twee waarden zijn dus eenvoudig te berekenen en te bepalen, maar dat rendement geeft meer moeilijkheden. Deze waarde is altijd minder dan 1.

Voor etalages met donkere stoffen of stoffen met ruwe oppervlakten is deze factor laag (0,50). Voor etalages met lichte stoffen of met stoffen en artikelen met gladde oppervlakte, hoger (0,80). Bij etalages met veel glas (glas aan meer dan één zijde) ligt deze factor lager; voor etalages met lichte betimmeringen en goede reflecterende wanddelen, welke niet door te etaleren artikelen zullen worden afgedekt, ligt ze hoger. Als wij hierbij dan nog bedenken dat in de betrokken etalages 's winters meestal donkerder artikelen zullen worden geëtaleerd dan zomers, en veelal afwisselend ruwe en gladde stoffen, hoog opgebouwde etalages en laag gehouden etalages zullen voorkomen, dan blijkt al heel spoedig dat wij als redementsfactor niet hoger zullen mogen gaan dan 0,50 % en nu

door het monteren van schakelaars de gelegenheid zullen moeten maken om, bij ongunstige gelegenheden, andere verlichtingssterkte te kunnen bereiken.

De som van onze berekening komt uit in lumen. Deze lumenwaarden zijn van elke lichtbron bekend, zodat wij de som moeten delen door deze lumenwaarden, opdat wij het aantal te installeren lichtbronnen zullen kennen.

Indien hiermede nu een goede etalageverlichting bereikt zou zijn, dan was het vraagstuk erg eenvoudig. Zo eenvoudig is het echter niet. Voor het projecteren van een goede etalageverlichting komen nog heel andere factoren meespreken. Deze betreffen zowel de vorm en aard der etalages als de voorwerpen die geëtaleerd zullen worden.

De keuze der armaturen en de plaatsing daarvan

Voor etalageverlichting komt bijna elke lichtbron en elk armatuur in aanmerking. Gloeilampen, kwikdamplampen, fluorescentie-buislampen, neon- en andere soorten ontlaadingslicht, spiegellampen en zwakstroom spotlights geven ons een afwisseling van lichtbronnen, waaruit de vakman moet kiezen.

Glazen spiegelreflectoren, chroom of aluminium reflectoren, wit gespoten reflectoren, algemene verlichtingsarmaturen, decoratieve

Ook al is de verlichtingssterkte voldoende, dan kan de verlichting toch nog fout zijn. Deze textieetalage geeft één vlakke zee van licht; er is niets wat er „uitspringt” om de blik van de voorbijganger te vangen. (In werkelijkheid is er nog minder schaduwwerking dan het cliché zou doen vermoeden; alles is egaal wit licht.)

H. H. Installateurs!

Voor betrouwbare

Neon-installaties

is Uw adres:

NenefaVLIETSTRAAT 13
DEN HAAG
TEL. 771737Alles wordt op eigen
ateliers vervaardigd.

Tekeningen op aanvraag.

Wel beter - Niet duurder

„Marjo” Snelwasmachines

Met ingebouwde schakelaar, kwaliteitemaille, betrouwbare waterkering, Wals motor 0.25 p.k. Prijs z. wr. Fl: 220.— Meerprijs Erres wr. Fl: 67.— Glyde wringer Fl: 49.50 Hoge korting, bet. op termijn via de handel mogelijk. Vraagt nadere inlichtingen.

KUIPERIJ BAKKER

DIJK 12 — ALKMAAR — Telf: 4268- K 2200.

NIEAF UTRECHTSedert
1901De Nederlandse fabriek
van elektrische meetinstrumenten

Presspaan	Leerpapier
Pertinax	Hardweefsel
Mica	Micaniet
Plastic Isolatiekous	Oliekous
Zwart Isolatieband	
Eboniet	Jaconetband
Fiber	Steatiet

Isolatiekralen

B. E. M. WientjesTechnische
Agenturen
en Groothandel

Binnenkant 26 - Amsterdam-C. - Tel. 47990

CATEREen
Nederlands
kwaliteitsproduct!**ZAKLANTAARNS****BORST EN BREUNIS**BRINKLAAN 122 APELDOORN
TEL. 5942
NA 18 UUR TEL. 3815

ornamenten, wandlichten en armaturen voor fl. buizen, maken het niet eenvoudiger om een goede etalageverlichting te projecteren.

Men kan gebruiken ingebouwde armaturen in het plafond of vrij hangende armaturen aan het plafond of ook tegen de raamlijn aan en tenslotte vrijhangende armaturen midden in de etalages. Andere mogelijkheden en... moeilijkheden doen zich voor bij eilandetalages en hoeketalages.

Het lukraak plaatsen van schijnwerpers en lampen, zonder meer, lukt altijd, maar geeft geen goede resultaten.

Bij de beoordeling van deze mogelijkheden en moeilijkheden moeten wij eerst nagaan welke artikelen meestal geëtaleerd zullen worden, terwijl tevens de te verwachten etalage-opbouw bekend zal moeten zijn.

Nemen wij aan; een etalage voor een stoffenzaak.

Hierin zullen 's zomers lichte en kleurrijke stoffen geëtaleerd worden terwijl 's winters veelal donkerder stoffen geëtaleerd worden. Als deze etalage ook fluwelen stoffen kan verwachten, hebben wij dus al een overzicht. Valt er te verwachten dat ook stoffen van uit het plafond geëtaleerd zullen worden, dan blijkt direct dat het licht ook langs het plafond zal moeten gaan. Ingebouwde schijnwerpers of ingebouwde fl. armaturen alléén zijn dus niet voldoende. In dit geval zullen dus óf vrijstralende lampen en buizen gebruikt moeten worden, óf de plaatsing der armaturen moet flexibel zijn, zodat deze zowel naar beneden als naar boven kunnen uitstralen.

Is de etalage niet dieper dan hoog, dan zullen de meeste armaturen aan de voorkant, zo dicht mogelijk bij het vensterglas gemonteerd moeten worden. Indien de etalage dieper is dan hoog, dan is het plaatsen van een tweede rij armaturen gewenst.

Als tweede voorbeeld kiezen we een parfumerie-etalage. Hier wordt meestentijds elke vierkante centimeter van de etalage gebruikt, zodat ook elke centimeter van de etalage goed verlicht zal moeten worden. Deze etalages zijn veelal niet buitengewoon diep, zodat een tweede rij lichtbronnen niet nodig blijkt.

Nemen wij een derde voorbeeld, dan denken wij aan een showroom voor meubelen, auto's

en dergelijke. Een etalage welke zonder afscheiding overgaat in de winkel. Deze eist natuurlijk vóór alles veel licht op de voorkant van de artikelen terwijl, door de diepte van de etalagebouwvorm, een tweede, een derde en vaak meerdere, rijen lichtbronnen gewenst kunnen zijn. Deze vragen nu, gezien vanuit de winkel, een goede afscherming, zodat voor de bezoeker van de zaak geen verblinding kan optreden. Hoewel meubelzaken een geheel andere soort verlichting eisen dan auto-showrooms, is de plaatsing der lichtbronnen in principe gelijk.

Hebben wij in deze geest de plaatsing der lichtbronnen en armaturen aan het plafond vastgesteld, dan vraagt ook nadere overweging het aanbrengen van voetlichtlijnen en/of zijverlichting.

Is de afstand tussen de kijker en het te plaatsen voorwerp groot, dan is het maken van een voetlichtlijst mogelijk en veelal gewenst. In een etalage als bedoeld in ons tweede voorbeeld, een parfumeriezaak, kan een voetlichtlijst niet aangebracht worden, want de etalageur zet zet z'n potjes en tubes tot vlak vóór het raam. Bij een meubelzaak, een autoshowroom en een meer luxe stoffenzaak, kan een voetlichtlijn heel prettig werken omdat de voorzijde van de voorwerpen nu een krachtig lichtaccent opvangen, en strijklucht, van de bovenverlichting, opgeheven wordt. Hoofc.

Electrische wichelroede

Velen onzer lezers zullen gehoord of gelezen hebben over de wichelroede: een gevorkte tak waarmee bepaalde gevoelige personen ondergrondse wateraders kunnen constateren.

In Amerika heeft men nu een electromagnetisch apparaat geconstrueerd dat niet alleen deze wateraders aantoonst, maar tevens de kwaliteit ervan meet. Er wordt gebruik gemaakt van twee spoelen; de ene spoel wekt in de bodem een inductiestroom op welke dan met de tweede spoel gemeten wordt.

Het apparaat bleek bij een uitgebreide serie proefnemingen uitstekend te voldoen.

Er wordt niet bij bericht, maar het ligt wel voor de hand, dat de werking van het apparaat niet afhankelijk is van de gevoeligheid der personen.

Wie levert het beste
bijchrift voor deze
„mop”? Hij/zij die
binnen 14 dagen het
geestigste onder-
schrift inzendt, ont-
vangt vijf gulden.
(In te zenden aan
redactie Electro Radio
Mercur, Kalver-
straat 35, Amsterdam)

BUIGEN van plaatmateriaal

door L. M. SCHARP

Als werkstukken van plaatmetaal moeten worden gemaakt, is het noodzakelijk:

- rekening te houden met de lengte van de bochten van het werkstuk;
- Zó af te tekenen dat de bocht op de juiste plaats komt.

Theoretische lengte van een bocht

Het blijkt uit fig. 1, dat bij het maken van een bocht de lengte van het metaal, benodigd voor die buiging, minder is dan voor een scherpe hoek. De lengte van het te buigen deel wordt als volgt berekend:

Bij een complete cirkel is de lengte van de omtrek $2 \times r \times 3,14$, waarin r (radius) de straal van de cirkel voorstelt. Voor een gedeelte van een cirkel is de lengte van de bocht evenredig met de buigingshoek (de gehele cirkel is 360°). Dus voor een bocht van 90° is de lengte van de bocht $\frac{90}{360} = \frac{1}{4}$ van de lengte van de gehele omtrek.

Als $r = 5$ mm dan is de lengte van $\frac{1}{4}$ cirkel $\frac{1}{4} \times 2 \times 5 \times 3,14 = 7,85$ mm. Tot zover is alles eenvoudig, met name voor zeer dun materiaal. Maar plaatmetaal heeft gewoonlijk een

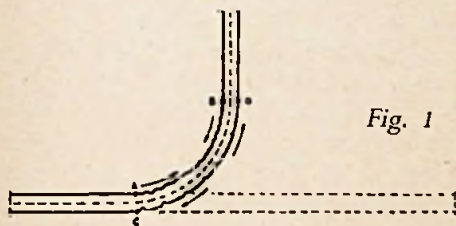

Fig. 1

zekere dikte, welke niet mag worden verwaarloosd, zelfs niet wanneer een kleine bocht moet worden gemaakt.

In fig. 1 is de lengte van de binnenbocht (A tot B) duidelijk korter dan die van de buitenbocht (C tot D). Het vlakke metaal waaruit moet worden gebogen heeft echter 2 zijden van gelijke lengte. Gedurende het buigen rekt de buitendiameter en krimpt de binnendiameter terwijl de lijn midden tussen de twee oppervlakken noch rekt noch krimpt (neutrale lijn). Deze „middellijn” is de juiste lengte, waarop berekeningen zijn gebaseerd. De effectieve straal (binnen) plus de halve dikte van het materiaal.

Voorbeeld:

Om een werkstuk te buigen, zoals in fig. 2

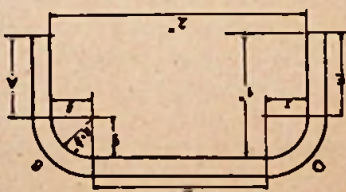

Fig. 2

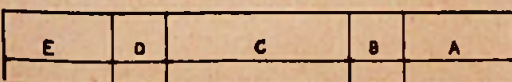

Fig. 2a

aangegeven, moeten de maten op het materiaal afgetekend worden, zoals in fig. 2a is gebeurd. Het materiaal is 18 S.W.G. metaal, de stralen van de bochten zijn $\frac{1}{8}$ ". 18 S.W.G. = 18 Standard Wire Gauge is 0,048" dik. De werkelijke straal is $\frac{1}{8} \times \frac{0,048}{2} = 0,125 \times 0,024 = 0,149$ ".

De lengte van de bocht is dus:

$$2 \times r \times 3,14 \times \frac{90}{360} =$$

$$2 \times 0,149 \times 3,14 \times \frac{1}{4} = 0,234"$$

We vinden nu de totale lengte voor de te maken plaat:

Recht stuk A = $1" - 0,125" = 0,875"$

Bocht B (berekening zie boven) = $0,234"$

Recht stuk C = $2" - f - j = 2 \times 0,125" = 1,75"$

Bocht D = bocht B = $0,234"$

Recht stuk E = recht stuk A = $0,875"$

$3,968"$

Het metaal kan nu op deze lengte afgewerkt worden en op de plaatsen, waar bochten komen, met een lijn gemerkt.

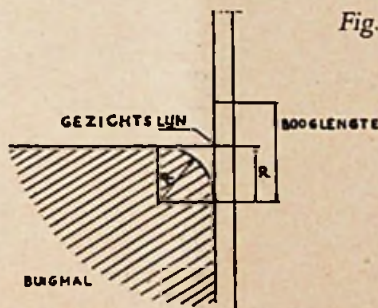

Fig. 3

Practijk van het buigen (fig. 3)

Het metaal wordt tussen buigstukken in een bankschroef geklemd en wordt gebogen, d.m.v. hamerslagen (harde rubber hamer). Hamer niet overdadig hard, anders wordt het metaal dunner en rekt.

Om de bocht op de juiste plaats te krijgen wordt een „gezichtslijn” afgemerkt op het metaal; klem daarna het metaal tussen de buigstukken, zodat deze lijn juist gelijk is met de bovenzijde van het buigstuk.

De gezichtslijn is de rechte afstand A of E plus r en wordt afgetekend vanaf het einde. Let er na het merken op, dat het metaal juist geklemd wordt, de gezichtslijn gelijk met de bovenzijde van het buigstuk.

N. Franken verlaat Philips

Per 1 Augustus 1953 zal de heer M. Franken, directeur van de N.V. Philips' Verkoopmij voor Nederland, het concern verlaten.

Reeds enige jaren was hij pensioengerechtigd, doch op verzoek is hij nog geruime tijd in functie gebleven, waaraan nu echter een eind gekomen is. Zeker zullen zowel Philips als de vele relaties van de heer Franken dit afscheid als een gemis voelen.

Electro-Technische Herstelplaats
SJERP & JONGENEEL

DEN HAAG
Prinsgr. 184
Tel. 335280

Rondo
WASMACHINES

worden in de grootste verscheidenheid geleverd. Hebt U reeds de nieuwe Rondo catalogus? Op aanvraag wordt hij U gaarne toegezonden.

Fabrikant en Importeur:
GEBR. TIMMERMANS
KESSEL - VENLO

VIDOR batterijen
DUREN TOCH LANGER

IMPORTEUR:
REMA - ELECTRONICS
BRONCKHORSTSTRAAT 14
AMSTERDAM TEL. 95741

Voor veilige installaties

ELECTROTECHNISCH
INSTALLATIEMATERIAAL

van
N.V. v/h Nierstrasz
Plantage Middenlaan 62 - AMSTERDAM-C.

Uitsluitend eerste klas artikelen voldoende aan de voorschriften.

Spotlights
Voetlichten
Hersen
Projectie
Floodlights
Zoeklichten
Lichtregelaars
Aut. Kleurwielen
Kleurfiltermat.
Weerstanden enz.

Fabriek van
Speciale Verlichtingsapparaten
AMSTERDAM-Z.

v. Ostadestraat 228-230 - Tel. 720485
Vraagt prospectus! Ook verhuur!

Ontleding Verkoopgesprekken

Prijsvraag-inzendingen nader bezien

De talrijke inzendingen op onze prijsvraag inzake verkoopgesprekken geven nog aanleiding tot enige verdere opmerkingen.

Het onderwerp is op de eerste plaats interessant, omdat elke wisselwerking tussen mensen belangstelling verdient; ten tweede is het belangrijk omdat van verkoopgesprekken practisch ons aller schoorsteen moet roken.

In onze vorige beschouwing merkten we reeds op: het voeren van een goed verkoopsgesprek is een kwestie van zeer goed luisteren (wat onze prijsvraag betreft dus: goed lezen) en van trachten ons in de wederpartij te verdiepen.

De opgaven waren zodanig gesteld dat ze hiertoe pracht gelegenheden boden en toch geen uitzonderingsgevallen vormden. Beide gebeurtenissen kunnen, bij wijze van spreken, dagelijks in onze zaken plaats vinden. De klanten zijn klanten zo als er tientallen zijn.

Misschien was de prijsvraag iets gemakkelijker geweest, wanneer we uitzonderingsgevallen hadden gekozen, kwesties immers die zeer specifiek zijn in een of ander opzicht, vallen soms ook gemakkelijker op te lossen. Maar helaas, uitzonderingsgevallen doen zich nu eenmaal slechts bij uitzondering voor; vandaar dat we zulke „doodgewone” gevallen kozen.

Nu moet men zich - vooral in de strijkbout-kwestie- goed voorstellen: een dame wordt door de enthousiaste verhalen van John „verlekkerd” op zo een regelbare strijkbout doch het schikt haar niet direct, dit extra bedrag te betalen. Dit komt tegenwoordig „in de beste families voor” zoals men wel zegt - maar het blijft niettemin pijnlijk voor een echte dame, het te moeten bekennen.

Tact

De winkelier zal deze bittere pil zoveel mogelijk moeten verzoeten; het prijswinnende antwoord dat we de vorige keer publiceerden, deed dit buitengewoon goed.

Er leiden echter meer dan een weg naar Rome. De tweede prijswinnaar vond evenzeer een uiterst geschikt antwoord:

„Mevrouw, het is als regel hier geen afbetalingsmagazijn, maar een enkele maal wil ik graag een uitzondering maken, U betaalt nu het bedrag dat u dacht te besteden voor een normale bout en het restant over twee of hoogstens drie maanden, naar het u schikt.”

Dit gezegde is eveneens zeer tactvol. Het laat de dame in haar waarde, het is niet „medelijgend” (niets is voor een dame-klant erger dan het gevoel: de winkelier heeft medelijden met me!). Op zuiver zakelijke basis wordt een concreet voorstel gedaan, dat voor mevrouw in geen enkel opzicht stotend is en volkomen acceptabel blijft. Dat John niet met dit voorstel kan komen, is logisch en pleit zelfs voor de „standing” van de zaak die normaliter een contante-betalingszaak is. De eigenaar kan hierop een enkele maal een uitzondering toestaan - daarvoor is hij eigenaar.

In zijn gesprek met de dokter komt deze

inzender zeer dicht bij die welke we de vorige keer publiceerden. Hij zegt immers dat

„het officieel onmogelijk is tegen de aangenomen prijs van Joop de uitbreiding der installatie uit te voeren (met overlegging van een juiste kostprijsberekening). Als dokter er op staat zal hij de overeenkomst met zijn monteur gestand doen, doch hij zou het zeer op prijs stellen indien hij een nieuwe prijsopgave zou mogen indienen.”

Persoonlijk zouden we de laatste zinsnede (vanaf „doch”) liever weglaten; voor de rest geldt van dit gesprek zowat alle goeds wat we de vorige keer schreven. Wij kunnen ons niet indenken dat na een dergelijke uiteenzetting de dokter ofwel naar een andere installateur zou gaan ofwel zich aan de door Joop opgegeven prijs zou willen houden!

Geheel fout

Als we de derde prijswinnaar even tot een volgend nummer laten wachten, kunnen we nu een vervolg gaan bezien dat o.i. -en ook naar het oordeel van de jury- er geheel naast was.

Natuurlijk moet het voor mevrouw mogelijk gemaakt worden, op de „gewone” bout terug te vallen zonder dat ze het gevoel heeft, iets minderwaardigs te kopen, danwel een regelbare bout te nemen en in termijnen te betalen. Maar wanneer de winkelier het volgende zegt, gaat hij wel erg overstag:

„Mevrouw, mijn bediende vindt deze strijkijzers zo mooi, dat hij ze iedereen aanraadt. Maar ik kan u wel verklappen dat mijn vrouw een normaal strijkijzer heeft en geen ander wil. Zij vindt het regelen en daarmee gepaard gaande uitzoeken van het wasgoed lastig. Hier heeft u een prima ijzer. . . .”

De goede bedoeling (te tonen dat een regelbare bout niet het alleenzaligmakende is) slaat hier in het tegenovergestelde om. Op de eerste plaats wordt de brave bediende in het zonnetje gezet dat het niet mooi meer is - zaak is altijd dat de „baas” in het publiek zijn bediende zo veel mogelijk de hand boven het hoofd houdt. Fout is het, te spreken over een . . . „normaal” strijkijzer, alsof de regelbare abnormaal zijn.

En tenslotte: de totaal-inhoud van het gehele gezegde. Dat is een diskwalificatie van de regelbare bout (waarover de bediende juist zo enthousiast gesproken heeft dat mevrouw ook enthousiast werd) zo als geen winkelier ooit mag geven.

En feit is en blijft dat het regelbare ijzer grote voordelen heeft boven het niet-regelbare, ook al zullen er dames liever het laatste dan het eerste gebruiken. Er blijven ook mensen liever traphetsen dan bromfetsen gebruiken!

Dat „mijn vrouw” een normaal ijzer gebruikt, is voor de koopster zeker geen doorslaggevend argument. Zij zal het regelen en daarvoor nodige uitzoeken van het wasgoed geen bezwaar vinden - want dan had ze zich niet door John enthousiast laten maken. Natuurlijk heeft John hierover gesproken, anders zou zijn verkoopsgesprek niet volledig geweest zijn; en dat was wel het geval.

Deze inzender had typisch niet goed gelezen (geluisterd) en daardoor de meest principiële fout gemaakt die hij maken kon.

Wanneer mevrouw tegen al zijn klanten vertelt dat de eigen vrouw van deze winkelier geen regelbaar ijzer wil hebben, blijft hij met zijn hele voorraad zitten!

Heel wat gelukkiger was dezelfde inzender met zijn doktersgesprek:

„Dokter, de prijs die Joop u op gaf is de materiaalprijs zonder arbeidsloon. Ik kom u nog even de totaalprijs opgeven, daar het u anders tegen zou vallen en ik het zelf niet prettig vind, een hogere rekening in te dienen dan waarop de cliënt gerekend heeft.”

Het is misschien een ietsje kortaf, maar de toon waarop gesproken wordt kan alles goed maken. En er wordt geen woord miszegd; er wordt stilzwijgend aangenomen dat de dokter de situatie zal begrijpen. Hierop zou een weigering van de dokter practisch niet mogelijk zijn, aannemend dat het een weldenkend mens is. (Slot zie blz. 303).

? Vraag en Aanbod !

Op goede stand in mooi dorp in N.H. zaak in radio en electra art. annex reparatie radio en inst. afd. in vol bedrijf ter overname. Voor vakmensen een goed bestaan. Zonder contanten onnodig te refl. Huis te huur (geen eigendom). Br. nr. 1310 Bur. van dit blad.

Wegens gevorderde leeftijd en gebrek aan opvolger te koop aangeboden

Electrotechnisch Installatie Bureau annex winkel, woning en werkplaats op de eerste stand van een Provincieplaats in Zuid-Holland. Pand direct te aanvaarden. Brieven onder 1313 Bureau van dit blad.

Met spoed gevraagd voor middelgrote zaak in omgeving Den Haag een Jongeman met diploma Installateur V.E.V. en enige kennis van Radio-reparatie. Prettige werkkring en goed salaris aangeboden. Uitvoerige brieven onder nr. 1311 Bur. van dit blad.

Belangrijke Nederlandse Electrotechnische Industrie in het Westen des lands zoekt voor de verkoop van haar huishoudelijke elektrische artikelen aan de handel een

uvertegenwoordiger

voor de Zuidelijke provincies.

Alleen goed ingevoerde krachten wordt verzocht te solliciteren onder nr. 1312 bureau van dit blad.

Voor een goede kracht levenspositie.

Zeeuwse

Electriciteitsvoorziening hersteld

Het herstel van Zeeland geschiedt in een tempo dat bewondering afdwingt; met name geldt dit voor de openbare electriciteitsvoorziening. Al is hierbij het werken -zoals de foto's duidelijk tonen- allesbehalve gemakkelijk!

De P.Z.E.M. heeft enige personeelsleden te betreuren, terwijl nog 34 gezinnen van personeelsleden min of meer ernstig getroffen werden. Ongeveer 700 km netleiding werd onbruikbaar, 99 transformatorstations werden overspoeld en 1 raakte er geheel zoek! Van de

meters der gebruikers werden er 4000 onbruikbaar; de beide elektrische generatoren voor de nieuwe centrale te Vlissingen kwamen voor 3/4 onder water.

Bij het eerste pogen om de bevolking weer van stroom te voorzien, werden diverse Diesel-aggregaten met succes gebruikt - herstel van het grote net werd echter met kracht ter hand genomen. Al zal het volledige herstel, naar verwacht wordt, een jaar in beslag nemen, de stand van zaken mag toch beslist bevredigend heten.

Foto hierboven: Tengevolge van een dijkbreuk bij Burghsluis naast een trafostation, verzakte dit ca. 2 meter. Het station is inmiddels verrold en omhooggebracht en doet weer normaal dienst.

Foto hiernaast; Hulppersonneel uit Friesland en Brabant bij het herstellen van de electriciteitsvoorziening volop in actie.

de winsten uiteraard beslist niet hoog komen. De helft van alle metalenverwerkende ambachten blijft beneden f 3 000; 22% komt tussen f 3 000 en f 4 000, 28% verdient meer dan f 4 000.

Wat de handelssector betreft: er werd slechts 1 radiohandelaar aangetroffen, terwijl in 6 gevallen deze handel als nevenbedrijf wordt uitgeoefend.

Terwijl in heel Nederland 370 498 mensen (9% der beroepsbevolking) in de metaalnijverheid werkzaam zijn, bedraagt dit cijfer voor het onderzochte gebied 183 (of slechts 4%).

Deutsche musikmesse

Wie naar Düsseldorf gaat om de Deutsche Rundfunk-, Phono- und Fernseh-Ausstellung te bezoeken, kan meteen de gelegenheid gebruiken om een kijkje te gaan nemen op de 5e Deutsche Musikmesse (1-6 September 1953). Tussen muziek-uitgaven en -instrumenten zullen ook fonografische weergavetoestellen op deze beurs geëxposeerd worden. Al zal het natuurlijk de vraag zijn of er veel anders aanwezig is dan op de eerstgenoemde tentoonstelling. Het kost echter weinig moeite, ook even op de tweede te gaan kijken.

Plattelandsmiddenstand bestudeerd

Steeds belangrijker wordt het werk dat het Economisch Instituut voor de Middenstand (Koninginnegracht 53, Den Haag) verricht. Men is nu gestart met de publicatie van een reeks Sociaal-economische publicaties. Als eerste deel daarvan verscheen *Een onderzoek naar de middenstand in een plattelandsgedebied van Friesland*.

Enige enquêteurs zijn neergestreken in het gebied van Hennaarderadeel, Baarderadeel en Rauwerderhem, de streek tussen Leeuwarden, Francker, Bolsward en Sneek. Zij hebben daar de sociale en economische positie van de middenstand bestudeerd, welke (zoals te vermoeden was) nu niet direct in glorievolle bloei verkeert.

Wat onze branche betreft: deze is in dit gebied niet zeer sterk vertegenwoordigd; ook dit hoeft niet te verwonderen.

Toch wordt inzake de ambachten geconstateerd dat het oude ambacht (kleermakerij en schoenreparaties) terugloopt, terwijl de nieuwe (metaalambacht, waaronder garages, rijwielen

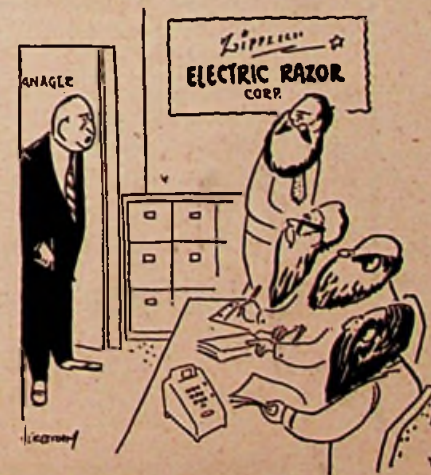
herstellers en electriciens) winnen aan betekenis.

Totaal werden in de onderzochte streek 51 metalenverwerkende ambachtsbedrijven geteld, als volgt verdeeld: smederij 27, rijwielreparatiebedrijf 12, electrotechnisch 1 installatiebedrijf 6, garagebedrijf 4, loodgietersbedrijf 1 en slijperij 1.

Historisch is het verklaarbaar dat de smederij heel wat veranderingen onderging. Met name terzake van het leggen van leidingen ook voor electriciteit was er in het begin geen speciaalbedrijf aanwezig, dus werd ook hier de smid te hulp geroepen. Geen wonder dat 89% der smederijen gecombineerd is met andere ambachten. Het werk aan elektrische installaties is een vervanging geworden o.m. voor het wegvallen van hoefbeslag door de achteruitgang van het aantal paarden. Hierdoor komt het totaal der electrotechnische bedrijven op 28.

De zuivere electrotechnische bedrijven hebben wel alle een werkplaats, doch slechts van geringe omvang. Over de inventaris hiervan wordt opgemerkt dat ze de moeite van afzonderlijke vermelding niet loont. Enkel en alleen hebben er een winkel bij.

Het gemiddelde der omzetten in deze electrotechnische bedrijven is nog geen f 10 000,- zodat

Pracht personeel voor een droogscheeders-firma zijn jullie!

WECO

NEON TRANSFORMATOREN

- het oudste en meest bekende merk
- de hoogste kwaliteit
- volledig gegarandeerd

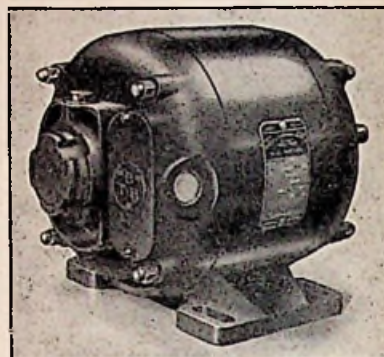
CONDENSATOREN GLASHAKEN DEURCONTACTEN

Onze geïllustreerde prijscourant wordt U op aanvraag gaarne toegezonden.

S. BIEDERMAN

Technische Industrie en Handelsonderneming
Lijnbaansgracht 8-10 - AMSTERDAM-C. - Tel. 44406

THE BRITISH
THOMSON-HOUSTON CO. LTD.

Zelfaanlopende éénphase wisselstroom-
motoren - druiplwaterdicht - uitgerust
met glijdlagers.

N.V. „INTECHMIJ”
S.GRAVENHAGE - KONINGINNEGRACHT 72
TELEFOON 182635-182636

DIA

ELECTRO-ACOUSTISCHE APPARATEN

in alle soorten, voor alle doeleinden, worden door onze Electro-Industrie volgens de nieuwste ontwikkeling der techniek vervaardigd. Wij exporteren o.a.: kofferradio's, radiotoestellen van eenkringsontvangers tot supers, bandopname-apparaten en grammofoons, microfoons en versterkers, luidspreker-installaties voor grote ruimten alsmede alle onderdelen.

Uw aanvragen gelieve U te richten aan onze vertegenwoordiger of rechtstreeks aan ons. Vertegenwoordigd in Nederland door:

L. BODE - Hoofdweg 372 - Amsterdam

DEUTSCHER
INNEN-UND AUSSENHANDEL

ELEKTROTECHNIK

Berlin C2 · Liebknechtstraße 14 · Telegramm > DIAELEKTRO <

Zonnetijd: KOELKASTENTIJD

De zomer is er gelukkig en ik wil hopen, dat er nog enkele warme maanden mogen volgen. Mogen ze zo heet worden, dat wij ons tegen de zonnehitte moeten pantseren en wel in velerlei opzichten. Zonnewarmte kan erg goed zijn, doch ook veel nadeel berokkenen. Was dit niet het geval, er zouden zich niet zoveel fabrikanten aan allerlei koelsystemen gewaagd hebben.

Zonneschermen, gesloten lichte gordijnstof enz. zijn niet voldoende om ons, wanneer we dit willen, de zo hard nodige koelte te brengen.

1

Ook helpen deze middelen niet voldoende voor het bewaren van onze aan bederf onderhevige levensmiddelen, met het gevolg dat er kunstmatige koelte werd en wordt gefabriceerd.

Ik weet wel, dat het publiek theoretisch op de hoogte is van de ontwikkeling op het terrein der kunstmatige koeling, doch ook weet ik, dat ditzelfde publiek zo af en toe moet worden herinnerd aan het bestaan hiervan en dat wij tevens -door het in een gunstige sfeervolle omgeving tonen van deze apparatuur- de bestaande behoefte hieraan bewust moeten maken.

Het is dan ook van zeer groot belang, indien uw etalage eens uitdrukkelijk hiertoe wordt ingericht. Hiervoor kunt u de bekende kerstwatten gebruiken en wat sneeuwglinster, dat er overheen gestrooid wordt.

Juist in de zomer zal een ietwat winterse sfeer aandacht trekken, als het slechts warm genoeg wil worden. Hierbij kan werken met witte watten zeer gunstig zijn. Buitendien is

2

dit ook zeer gemakkelijk werken en het succes zal niet uitblijven.

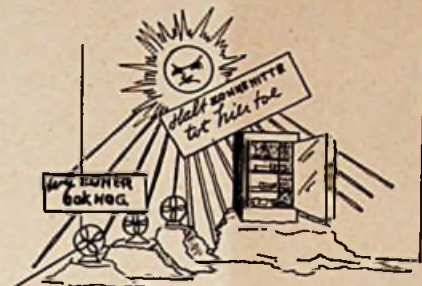
U kunt in deze etalages allerlei kisten gebruiken, welke niet eens bekleed behoeven te worden; strooi er watten overheen en de zaak is toonbaar. De verschillende hierbij behorende etalage-voorbeelden zijn uitsluitend bedoeld voor de koeltechniek, zodat het hierbij etaleren van verwarmings- en kookapparatuur niet wenselijk is.

Etalage nr. 1

In de etalage wordt de gehele vloer met witte watten bedekt, dan plaatst u 2 groene paaltjes, waarop een dwarsplankje is bevestigd. Aan de voet van deze paaltjes komt een klein stukje imitatie-gras. Stukken ijzerdraad worden groen

geschilderd en met enkele uitgeknipte witte bloemetjes en groene blaadjes beplakt. Deze draden in wijde bogen om de paaltjes slingeren en vastzetten.

Op de dwarsplankjes zet u enkele ventilators en aan dunne draden komen enkele witte borden

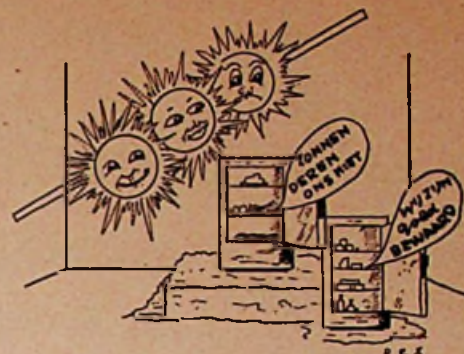

3

met blauwe teksten aan het plafond te hangen.

Etalage nr. 2

Tegen de achterwand komt een puntvormig stuk karton, dat geheel met watten wordt bedekt. Achter dit stuk komen twee -groen geschilderde- uitgesneden dunne bomen te staan. Hiervóór komt, op een geheel met watten bedekte etalagevloer, een groot podium met dezelfde bedekking. Hierop plaatst u een openstaande en gevulde koelkast. Twee ruwe palen steken schuin omhoog en daaraan worden 2

4

lichtblauwe bordjes bevestigd, waarop de tekst in zwart kan worden gezet.

Op de bovenkant van deze bordjes legt u een stuk ruw afgescheurde watten.

Etalage nr. 3

Vloer en podiums als etalage nr. 2.

Hier komen 4 podiums; een groot voor de koelkast en 3 kleine voor de ventilatoren. Tegen de achterwand een gele zon met zwarte beschijdering. Vanachter deze zon lopen geel geschilderde latjes naar verschillende richtingen. Twee witte borden met blauwe tekst tegen de latjes en de zon bevestigen.

Etalage nr. 4

Dito vloer- en podiumwerk, echter voor twee koelkasten. Tegen de achterwand een lange zwarte lat met drie gele zonnen, welke met bruine verf zijn beschilderd.

Tegen de koelkasten komen twee puntig uitlopende lichtblauwe tekstborden met donkerblauwe tekst. Strooi over alle watten iets sneeuwglinster.

D. E. Zwartespeld

Groningse Installateurs Jubileren

VETI bestaat 40 jaar

Van 11 t/m 19 September a.s. zal te Groningen de tentoonstelling „Licht en Herfstpracht" worden gehouden en wel ter gelegenheid van het 40-jarig jubileum van de V.E.T.I., de Verenigde Electro-Technische Installateurs, de Groningse afdeling van de N.V.E.W.

Deze tentoonstelling, welke zal plaats hebben in de Harmonie en georganiseerd wordt in samenwerking met de Kon. Ned. Mij. voor Tuinbouw en Plantkunde, zal een zeer bijzonder karakter dragen. Zij zal nl. gericht zijn op de toepassing van de moderne etalage-verlichting met al haar fascinerende mogelijkheden met daarnaast een grootse expositie van bloemen, fruit en groeten.

Het voorplein en de gevel van de Harmonie zullen worden geillumineerd en met bloemen versierd. Bovendien zal aan de tentoonstelling de Philips' wondertuin worden verbonden en zal de grote Harmonie op feërieke wijze worden verlicht.

Tegelijk met deze tentoonstelling zal de Gemeente Groningen een lichtweek organiseren. Op haar beurt fungeert Groningen dus als lichtstad.

Voor de installateurs valt hier heel wat te zien en wij geven de afdelingen daarom in overweging een excursie naar Groningen te organiseren.

Voor nadere inlichtingen wende men zich tot de administrateur van de V.E.T.I., tevens secretaris van de Tentoonstelling, de heer W. J. Gerretsen, J. A. Feithstraat 23-6/A te Groningen, tel. 29435, die tevens bemiddeling kan verlenen voor logies e.d.

Jaarverslag Fittingfabriek

In het vijfde boekjaar van de N.V. Nederlands-Amerikaanse Fittingfabriek te Deventer werd de geprojecteerde productiecapaciteit bereikt: 2 400 ton fittings per jaar. Ook de door de exportmarkten gevraagde modellen kunnen in de gewenste soorten en hoeveelheden vervaardigd worden.

Tengevolge van de internationale marktverzadiging danwel deviezenmoeilijkheden bij nog niet geheel verzadigde markten daalde de omzet in de tweede helft van 1952 zeer sterk. Het verlies steeg met f 1 489 000 tot in totaal f 2 061 000.

Frowijn succesvoller

Het gaat goed met de combinatie ACEC-Frowijn! Voor twijfelaars blijkt dit wel terdege uit het laatste nummer van *Energie*, het huisorgaan van de N.V. Ingenieursbureau Frowijn, Apeldoorn.

Natuurlijk worden daarin, traditiegetrouw zouden we haars zeggen, diverse ACEC producten besproken; daarnaast echter wordt uitvoerig verteld over de eerste steenlegging van het nieuwe hoofdkantoor dat in Apeldoorn in aanbouw is en iets geweldigs belooft te worden!

J. A. Beurze †

De directie van I.E.M.C.O. N.V., Nieuwe Rijn 32, Leiden deelt mede dat de heer J. A. Beurze, mededirecteur van de vennootschap, in de leeftijd van 58 jaar is overleden. De begrafenis heeft inmiddels plaatsgevonden op het R.K. Kerkhof te Wassenaar.

Een belangrijke constructieverbetering
bij de bewapende sterkstroom-loodkabels

*loodkabels met een
beschermende mantel*

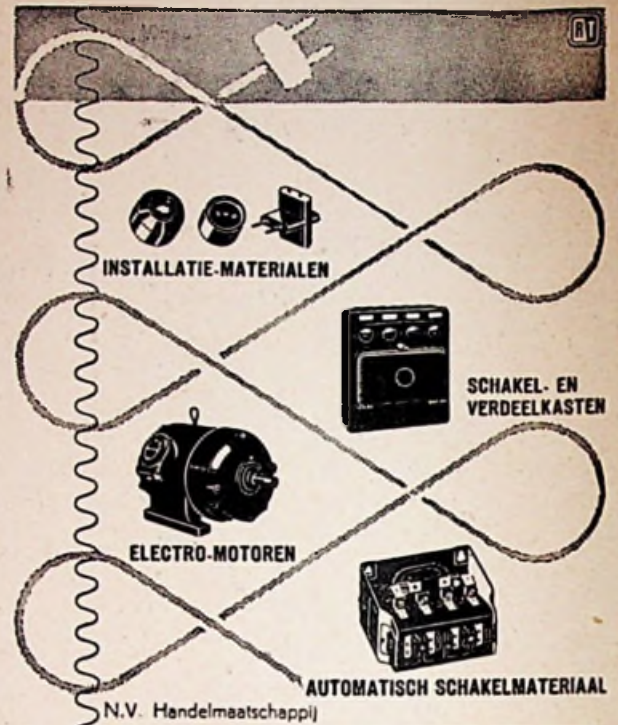
van

DRAKA-VINYL

- In hoge mate chemisch bestendig
- Mechanisch sterk en slijtvast
- Isolerend
- Onbrandbaar
- Fraai glad uiterlijk

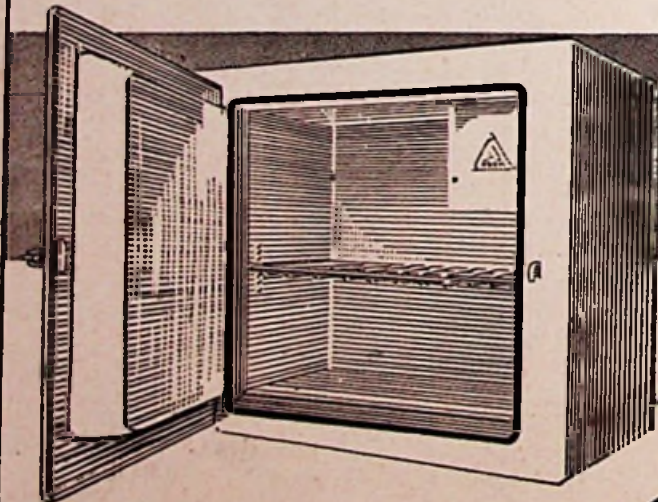
N.V. HOLL. DRAAD- EN KABELFABRIEK - AMSTERDAM

ELECTRO METAAL

A. v. Rijn

Piet Heinstraat 102 - Telefoon 334366 • DEN HAAG

ADEM

Het tastbaar bewijs dat een
koelkast **geen** „luxe” is.
Het is een waardevol
bezit, dat thuishoort in
iedere woning.

Wijs Uw clientèle op de
grote **voordelen** die
de ADEM kast biedt:

- de lage prijs en gering verbruik
- geen onderhoudskosten
- regelbare thermostaat
- klein van omvang,
groot van inhoud.

Verkrijgbaar o.a. bij:
N.V. Handelsmij.
ELECTROCENTRUM
N.V. ELECTRO OFRA
ENGROS

FRAAY & KORPER
N.V. HARTELUST
NIJKERK'S RADIO N.V.
N.V. Handelsmij.
v h POT & VAN-NES
W. J. STOKVIS
N.V. THABUR

Inhoud 40 liter
volledig geruisloos.
ijsbakje - 400 gram
in 12 blokjes.

verkoopprijs:
ƒ 395.

Ook leverbaar als inbouw model.

Ook leverbaar op gemakkelijke betalingsvoorwaarden

DE MAN VAN DE MAAND

Het doet altijd goed, mensen te spreken die hun vak niet louter zien als een broodwinning. Uit heel wat gesprekken met dergelijke mensen kunnen we wel deze conclusie trekken: hij die denkt dat zakendoen een kwestie is van alleen maar wat inkopen en dit weer zo duur mogelijk verkopen, zal zeker niet slagen. Om succes te hebben is méér nodig: liefde voor het vak, kennis van het vak in al zijn geledingen en overtuiging dat men iets verkoopt waaraan behoefte bestaat.

Als men met zulke mensen spreekt - en de heer S. M. Nijkerk behoort hier zeker toe - dan kan men in beginsel wel trachten, over andere dingen dan het vak te spreken, maar men komt toch weer steeds bij dit onderwerp terug. We zouden kunnen zeggen: hun vak is hun leven, meer dan alleen maar hun levensonderhoud! Alleen reeds de wijze waarop hij spreekt over die beginperiode van de radio - onderhand befaamd en romantisch lijkend voor wie ze niet meemaakte -, de tijd van mannen als Corver en Roorda, Idzerda en zoveel andere grote figuren, doet ons aanvoelen dat er toen een ploeg enthousiaste mannen bezig was met pionieren in een nieuwe wereld.

Een enthousiasme, dat misschien heden moeilijker meer te wekken is, althans moeilijker dan toen. We zijn misschien wat verwend, we stellen misschien onze eisen wat hoog, meent deze zakenman die nu juist een en dertig jaar geleden (zijn zaak vierde vorig jaar in stilte het dertigjarig bestaan) zijn „veilige" betrekking bij Zélander opgaf om zelf te beginnen.

Het was zeker nog geen weelde in die tijd; er waren geen super-de-luxe ontvangtoestellen welke met een zoet winstje van de hand te doen waren. Er werd gewerkt met „dumpgoed" en je was al blij wanneer je wat gebruikte spulletjes op de kop kon tikken; zelfs al waren die vrij ongelukkig. Maar de overtuiging dat er in meerdere betekenissen „muziek zat" in die radio, dreef tot voortgaan. Tot handelen en tot experimenteren (de heer Nijkerk heeft in die tijd nog zelf een antenne-schakelaar uitgedacht). Al geeft hij direct en openhartig toe dat het toentertijd wel wat eenvoudiger was om pionier in deze jonge techniek te zijn dan nu.

De jonge zakenman stelde zich niet tevreden met het importeren van het beetje goed dat er te vinden was. Reeds spoedig zag hij in dat er een sterke lust tot zelfbouw was: het uitgeven van bouwschema's en het samenstellen van bouwdozen bleek een niet onverdienstelijke zaak!

Nog steeds heet de N.V. aan welker hoofd deze heer staat: Nijkerk's Radio; zoals we enige tijd geleden reeds schreven, dekt deze naam lang niet meer het gehele bedrijf.

Want reeds jaren geleden besefte deze ondernemer (die nu 52 is, hetgeen men hem zeker niet zou aanzien) dat er iets nieuws op komst was van betekenis: de electriciteits van het huishouden. Het electriciteits huishoudelijke artikel blijkt voorbestemd, het werk van de huisvrouw in enorme mate te verlichten, zodat zij tijd en energie overhoudt voor andere interessen.

En vanaf het begin zag hij duidelijk in: als je met de verkoop van dergelijke artikelen succes wilt hebben, moet je ten volle weten wat je verkoopt; moet je het product in de letterlijke

zin van het woord van binnen en van buiten kennen. Wordt je iets nieuws aangeboden: laat het eerst enkele maanden door deskundige huisvrouwen proberen, laat deze dames er onafhankelijk van elkaar, rapporten over uitbrengen, en overdenk dan nog eens zelf alle vragen welke er rond dit artikel te stellen zijn. Aan heel wat van deze producten zitten vragen vast, waaraan je bij de eerste kennismaking misschien niet zou denken; de ervaring met, en het ontleden van het product doen deze dikwijls naar boven komen.

Het tweede punt dat zijn grote belangstelling heeft, is de voorlichting aan detaillisten en publiek. Hiervoor geeft hij niet alleen een massa drukwerk uit - aanschouwelijk onderricht is minstens zo belangrijk. In die oude panden in de Warmoesstraat en de Beursstraat (waar zijn hart van ras-Amsterdammer nog steeds voor in vuur en vlam staat) heeft hij een der modern-

S. M. NIJKERK

ste keukens ingericht. Daar worden geregeld demonstraties gegeven in het gebruik van alle denkbare huishoudelijke apparaten, welke demonstraties voor zijn afnemers en hun introducés toegankelijk zijn. (En dat de producten, daar gedemonstreerd, voldoende konden wij constateren toen een aanvallige jongedame ons een glas ice coffee kwam presenteren - maar we maken geen reclame voor de machine waarmee deze koffie bereid was!)

De derde zuil waarop zijn koopmanschap steunt is: praten en luisteren. Hij reist veel, zowel in binnen- als buitenland, want al reizend, met mensen sprekend en vooral naar mensen luisterend, steek je altijd wat op. Iedere gedachtenwisseling loont de moeite, want je hoort allicht iets nieuws. En je leert de markt kennen van de praktische kant, hetgeen de theoretische markt-analyse gunstig aanvult. Ook leer je de mensen kennen die je producten uiteindelijk weer moeten verkopen, met al hun sterke en zwakke zijden. Helaas behoort hij veel detaillisten de gedegen vakkennis (kennis van de artikelen welke ze verhandelen) nog niet tot de sterkste zijde. De ambachtsmensen staan in dit opzicht heel wat gunstiger, ontegenzeggelijk staat het Nederlandse ambacht op zeer hoog peil. In de zuivere detailhandelssector is hier wel zeer veel verbeterd tegen een tiental jaren geleden - er blijft echter nog heel wat te doen over.

Zeker is het niet zó dat de heer Nijkerk dag en nacht gebukt loopt onder de zorg - daarvoor is zijn karakter te blijmoedig en zijn levensvreugde te groot. Gaarne bezoekt hij een goed concert of speelt een avond bridge, en als het

weekend-weer maar even draaglijk wil zijn, trekt hij er het ganse weekend met zijn motorboot op uit, waarin man en vrouw hun potje koken en waarlijk niets te kort komen. Al wordt, wanneer de boot stil ligt, de tijd toch ook weer besteed aan het lezen van vakbladen, waartoe door de week de tijd meestal ontbreekt.

Vervolgens blijft een hobby: handelen in radio-onderdelen „daar ben ik tenslotte uit voortgekomen, nietwaar."

En als we vragen of hij evenveel interesse voor televisie heeft als hij voor radio had: „natuurlijk heb ik een televisietoestel. In het begin volgde ik alle uitzendingen vrij geregeld, dit is echter lang niet meer het geval. Eerlijk gezegd ben ik er nog helemaal niet wild op; als ik nog eens kijk is het vooral om te zien of er vooruitgang te bespeuren is. Coronation-day en -week waren natuurlijk belangrijk - maar als er gasten komen om een avond televisie te zien, ga ik veel liever in een andere kamer zitten bridgen."

Op zijn wijze (en lang geen slechte wijze) is de heer Nijkerk filosoof: „zijn we door alle technische vooruitgang niet een beetje verwend - stellen we onze eisen niet wat hoog? En is daardoor niet een zekere moeheid ingetreden, die een rem is voor enthousiaste belangstelling?"

En naast dit gefilosofeer heeft - uiteraard - de praktische economie zijn volle belangstelling; vergelijking van de levensstandaard en de levensgewoonte der verschillende landen en volkeren. Wist u dat in België er veel meer electriciteits keukensmachines verkocht worden dan hier te lande - maar wel minder stofzuigers bijvoorbeeld? Misschien is dit een compliment voor de Nederlandse zindelijkheid en soberheid - maar toch kon er in die keukensmachines nog wel wat meer omzet zijn. Zo goed trouwens als in alles; zie maar eens naar de Amerikaanse omzetstatistiek. Zelfs als we deze cijfers in overeenstemming brengen met ons bevolkingsgetal en er dan nog 'ns de helft afdoen op grond van het verschil in levensstandaard, dan is er in Nederland nog heel wat te doen! Feit is, dat onze welstand aan de lage kant ligt wanneer we met het buitenland vergelijken!

Het Juli nummer van AEG Ontladingen vestigt in enkele interessante artikelen de aandacht op diverse belangrijke producten van deze maatschappij. Aan de hand van talrijke illustraties worden de eigenschappen besproken van o.m. schakelklokken, voltmeters, selenium-gelijkrichters, lastransformatoren, gloeilamp-zoeklichten e.a.

Bijgevoegde prijslijsten stellen geïnteresseerden op de hoogte van prijzen.

Allerlei oude bekende, maar ook vrij nieuwe producten voor werkers in de electrotechnische branche treffen we in prijscourant M 53 van N.V. Thabur (Zuilingstr. 22-24 Den Haag).

Een boekje van zestig compres bedrukte pagina's, waarin u vrijwel alles kunt vinden wat U nodig hebt voor licht- en krachtstroombestellingen en ander werk.

HET INSTALLATIE-SCHAKELMATERIAAL
VOOR DE NIEUWBOUW

Gardy

N.V. VOORHEEN
N. C. WAAGMEESTER & ZOON
ZAANDAM - DAMPLEIN 8 - TEL. K 2980-2294

DE TROTS VAN
UW KEUKEN:

NEDALO E 60

De goedkoopste 60 ltr.
koelkast. Nu verkrijgbaar
bij het ver-
trouwde adres

f 480,-

Electrotechnische groothandel

P. HOLTRING
HAARLEM

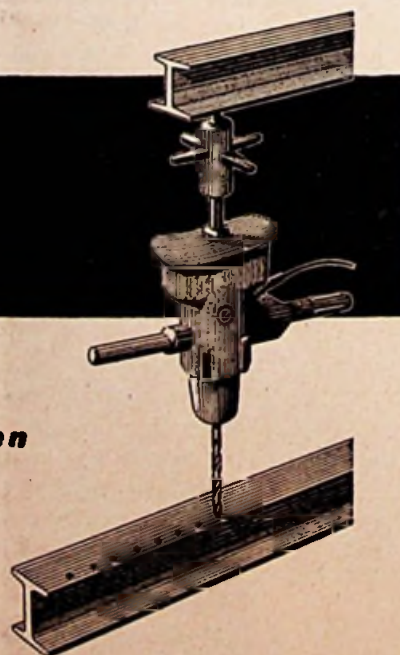
Korte Spaarne 23-25 - Tel. 10084-16255

PUBLICITEIT IN ELECTRO RADIO MERCUUR

is een goede investering die rente afwerpt!

Wie rekest,
neemt een V.D.H.
Op V.D.H.
kun je rekenen!

*Minstens 10 x zo snel als
een handboor. Geen tien
handboren presteren wat
één V.D.H. doet.*

24 uur service

Een van de belangrijkste voordelen van die uitstekende in Nederland geconstrueerde V.D.H. boormachines is, dat een volledige deskundige revisie door de fabrikant nooit meer dan 24 uur vraagt.

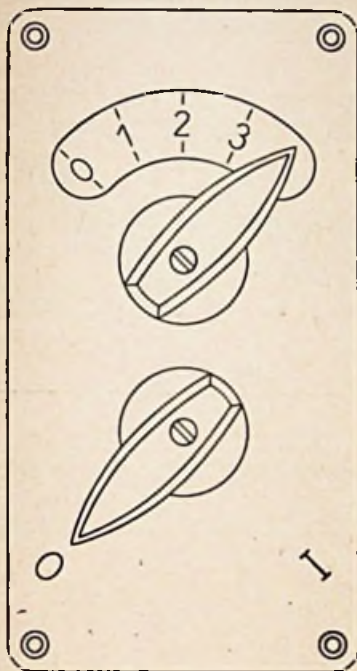
R.S. **STOKVIS** & ZONEN N.V.

Javastal - Stokvis N.V. - Djakarta

Nieuwe producten

Tijdschakelaar voor wasmachines

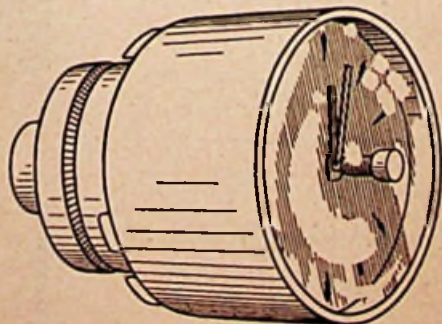
Voor gebruik in de vele soorten zgn. snelwasmachines is momenteel een tijdschakelaar aanwezig, waarvan de schakeltijd instelbaar is van 0,5 tot 5 minuten. De schakelaar is zo klein mogelijk gehouden, zodat inbouw in vrijwel alle machines mogelijk is. De spanning en daardoor de werking van de machine wordt automatisch verbroken zodra de ingestelde tijd is verlopen. Er zijn twee knoppen: een voor instelling van de schakelaar en een voor de tijdinstelling. De schakelaar is leverbaar voor 1-2 en 3 polige onderbreking.

Bandmeter

Ten dienste van bandrecorder-gebruikers is er een ingenieus hulpapparaatje in de handel gekomen om snel dat deel terug te vinden dat men wil reproduceren. Deze Hanhart Bandmeter kan op eenvoudige wijze aan het aandrijfsmechanisme gekoppeld worden en heeft een normale klokschaalverdeling van 12 uur en zestig minuten. Het aantal afleesbare standen is daardoor 720: uitgaande van een spoel van 360 m, geeft elke minuut dus een halve meter weer.

Bij het begin van de opname stelt men de meter op 0 - elk beginpunt van nieuwe opnamen leest men op de klok af en noteert men. Bij het afspelen behoeft de recorder dan eenvoudig ingesteld te worden op de genoteerde tijd van ieder programmeerdeel.

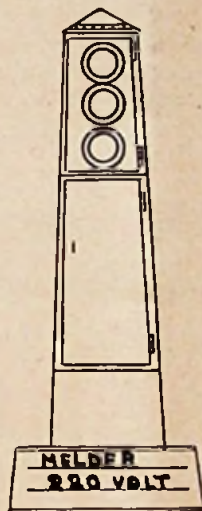
Glasarmatuur f.l. verlichting

Meestal worden armaturen voor fluorescentieverlichting vervaardigd van plexiglas of iets

dergelijks. Een glasindustrie brengt sinds enige tijd dergelijke armaturen van gebrand glas met decoraties in de handel, vooral voor gebruik in huiskamers, schouwburgen, restaurants e.d.m. De armaturen zijn geschikt voor buizen van 10, 20, 30 en 40 watt; er kunnen resp. 1, 2, 3 of 4 buizen in geborgen worden.

Hoogwatermelder

Als direct gevolg van de waterramp in Zeeland kan een uitvinding van een onzer abonné's (de heer D. Blokland te Middelharnis) gelden. Deze construeerde nl. een hoogwatermelder met alarmsysteem. Het apparaat wordt in een metalen zuil geplaatst welke een kleine waterinlaat heeft. Er is een elektrische verbinding mogelijk met diverse plaatsen (woningen van dijkkraden, gemeentehuis e.d.m.) waar dezelfde signaallampen aangebracht worden als in het

apparaat. Bij normale waterstand brandt een groene lamp, bij stijgend water een gele en bij nog hoger water een rode lamp. Dreigt er gevaar, dan wordt automatisch een sirene in werking gesteld. Zelfs zou er, met medewerking van de P.T.T., bij gevaar via de telefoon alarm gegeven kunnen worden.

Het apparaat zal zeker van buitengewoon nut zijn voor ons waterrijke land.

Electronische megafoon

Een Nederlandse industrie vervaardigt sinds enige tijd een electronische megafoon. Dit instrument kreeg de naam Gromo als samen-trekking van grote mond. De Gromo is een gemakkelijk verplaatsbaar apparaat dat bruikbaar is in het open veld, op het water, in grote ruimtes en zo meer.

De opstelling is duidelijk op bijgaande foto te zien; de bovenste as is draaibaar, zodat de luidspreker ook er boven kan aangebracht worden. In de kast beneden zijn geconstrueerd een electronische versterker, 2 accu's, een acculaadapparaat gecombineerd met een voedingsapparaat en een lade voor het opbergen van de microfoon en aansluitsnoeren.

De luidspreker heeft een kleine uitstralingshoek dus een groot richteffect. De reikwijdte bedraagt bij normale weersomstandigheden 500 m. De versterker bevat 3 buizen in balansschakeling. De 6 volt accu's zijn voorzien van

3 indicatiedrivers, waardoor de juiste laadtoestand zichtbaar is. De kristal-microfoon is van handmodel en voorzien van „stand-bij” schakelaar welke vergrendelbaar is. De luidspreker is een exponentiale membraanluidspreker.

Foto-electrische klok

Naar het Zwitserse blad Technica meldt, is aldaar een foto-electrische klok geconstrueerd, waarvan het opwinden geschiedt door er licht op te laten schijnen.

De klok loopt 24 uur, dank zij de energie opgedaan door 1 uur belichting, natuurlijke of kunstmatige, rechtstreekse of onrechtstreekse.

Vier uur gematigde belichting volstaat om de klok volledig op te winden. Alvorens stil te vallen, moet zij tenminste vier volle dagen in de totale duisternis blijven.

Aangezien in normale omstandigheden, de belichtingstijd de noodzakelijke dosis voor de gang der klok overtreft, is een automatisch systeem aangebracht, dat de stroom afsnijdt wanneer de spiraalveer volledig opgewonden is.

Stabilizeerbuis

Een nieuwe gasgevulde miniatuur stabilizeerbuis werd door een Eindhovenens bedrijf uitgebracht, die uitmunt door een hoge stabiliteit in brandspanning. De maximale variatie gedurende 1000 uren bedraagt ongeveer één procent.

De afmetingen inclusief pennen bedragen maximaal 19 x 54 mm. De voedingsspanning moet minstens 180 V bedragen, terwijl de toelaatbare stroom niet kleiner dan 5 mA en niet groter dan 15 mA mag zijn. De inwendige differentiaal weerstand bedraagt ongeveer 250 ohm. De temperatuur-coëfficiënt van de brandspanning is 10 mV/oC.

Lezers van de ELECTRO RADIO MERCUUR!

Nog leverbaar is de volgende uitgave:

NATRIUM- EN KWIKLAMPEN

door Ir. C. TH. HAVERKORN VAN RIJSEWIJK †
en Ir. H. G. VAN DER MOLEN.

Een algemeen voorlichtingsboekje voor hen, die zich omtrent werking, eigenschappen en toepassingsmogelijkheden willen oriënteren. Vele foto's illustreren de tekst. 2e druk.
Prijs gebonden: f 4,25.

Bovenvermelde uitgave te bestellen bij de boekhandel of bij:

N.V. UITGEVERSMIJ DILIGENTIA,
KALVERSTRAAT 35 - AMSTERDAM-C.
Postgiro 136 400

CONEX-UNIVERSAL

... lascht overal - past overal

Voor alle draadverbindingen van 3—12 mm²

Ook leverbaar in porcelein (voor vochtige ruimten)

CONEX-UNIVERSAL is de lasdop die U hebben moet

Fabriek:

N.V. RAMIE UNION
ENSCHEDÉ

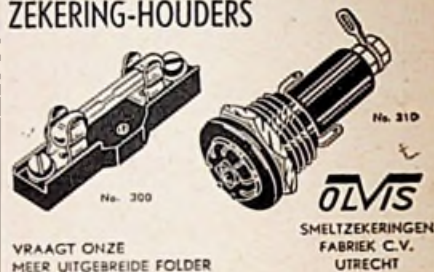
In voorraad bij
Uw grossier

k.W.h.meters,

normale en alle bijzondere uitvoeringen
Registrerende en aanwijzende Volt-
Ampère-Watt-Cos φ - en freq. meters.
Draaiveld-richting-aanwijzers.
Gecombineerde Volt- en Ampèremeters
in draagbare uitvoering.
Krukinductoren.
Aardingsweerstandsmeter.

Meterfabriek - Dordrecht

ZEKERING-HOUDERS

VRAAG ONZE
MEER UITGEBREIDE FOLDER

SMELTZEKERINGEN
FABRIEK C.V.
UTRECHT

**Electrische
Meetinstrumenten-
en Apparatenfabriek**
Telef: K. 5210 N° 2032

Leverd Uw cliënt de beste batterij voor zijn draagbare ontvanger

BEREC

(British Ever Ready Co.)

De meeste types uit voorraad leverbaar, ook in zaklantaarn-batterijen.

MAX GOUDEKET & Co. — AMSTERDAM
Electrotechnische Groothandel Telefoon 51163—56715

Kleine Electromotoren

Voor diverse doeleinden geschikt. Vermogen 30 Watt, zelfaanlopend. Leverbaar voor 20, 125 of 220 Volt. 2600 toeren per minuut. Rustige geruisloze gang. Bruto-prijs f 19.—
Vraagt prospectus!

Apparatenfabriek
„LUXOR”
HAARLEM
Korte Poellaan 23
Telefoon K 2500-12305

Verhuur van

schijnwerpers, ook kwik en natrium gloeilampen in div. armaturen T.L., wit en gekleurd toneelverlichting, ook regelbaar kabels en draad in div. lengten illuminatiemateriaal schakelmateriaal lichtfontein enz. enz.

Ook in grote hoeveelheden!

Vraagt prijscourant bij:

Jac. van der Veen
Calandplein 3 - Den Haag - Tel. 180826*

Wij hebben draad voor elk doel - wikkeldraad, montage draad, rijwiel- en automobielkabel, telefoon- en microfoonkoord, litzedraad, podurdraad...

Kortom: wat voor draad U ook nodig mocht hebben -

Pope maakt het!

Vraag alle gewenste inlichtingen aan onze alleenevertegenwoordigster voor Nederland. Zij zal U graag met raad en daad bijstaan.

TECHNISCHE HANDELONDERNEMING

„ROMAL”

Plomporengracht 12 - Utrecht - Telefoon 18041 (3 lijnen)

Regeling van lonen en andere arbeidsvoorwaarden voor het electrotechnisch bedrijf

De Staatscourant van Woensdag 15 Juni bevat de tekst van de C.A.O. voor het electrotechnisch bedrijf. Wij nemen hier de gehele tekst over; men beware dit -en het volgende- nummer goed om ze steeds te kunnen raadplegen.

Het College van Rijksbemiddelaars;
Overwegende,

dat tussen de Federatie van Electrotechnische werkgeversorganisaties (F.E.W.O.) en de Bedrijfsunie voor de Metaalnijverheid een collectieve arbeidsovereenkomst is afgesloten, waarop inmiddels de goedkeuring van het College is verkregen;

dat het gewenst is dat de bepalingen daarvan ook gelden voor alle in dit bedrijf werkzame personen;

dat zulks kan worden bereikt door vaststelling van een regeling, waarvan de bepalingen in hoofdzaak gelijklopend zijn aan die van de Collectieve Arbeidsovereenkomst;

Gehoord de Stichting van den Arbeid;
Gelet op artikel 12 van het Buitengewoon Besluit Arbeidsverhoudingen 1945;

Beschikkende:

Stelt bindend vast de volgende regeling van lonen en andere arbeidsvoorwaarden in het Electrotechnisch bedrijf:

I. Algemene bepalingen

Werkingsfeer

Artikel 1

1. Deze regeling geldt voor werkgevers en werknemers in ondernemingen, waarin uitsluitend of in hoofdzaak één of meer der volgende werkzaamheden worden verricht:

a. het rechtstreeks voor derden aanleggen, wijzigen of herstellen van electrotechnische sterk- en zwakstroom-installaties (electrotechnisch installateursbedrijf);

b. het rechtstreeks voor derden wikkelen of herstellen van gebruiks- en verbruikstoestellen voor sterk- en zwakstroom-installaties (electrotechnisch wikkelen reparateursbedrijf);

c. het rechtstreeks voor derden aanleggen of herstellen van radio-ontvangsttoestellen, radio-ontvanginstallaties, elektronische geluidsversterkers, elektronische geluidsversterkersinstallaties, alsmede bijbehorende hulptoestellen of onderdelen (radio-installateurs- en reparateursbedrijf).

2. Deze regeling geldt niet:

a. voor werkgevers en werknemers in ondernemingen bedoeld in lid 1b, indien op 31 December 1947 25 of meer werknemers in dienst waren;

b. voor werkgevers en werknemers in ondernemingen, waarop door het College van Rijksbemiddelaars, in overleg met de Bedrijfscommissie voor het electrotechnisch ambacht en de Vakraad voor de Metaalnijverheid, de algemeen verbindend verklaring der collectieve arbeidsovereenkomst, tevens regeling van arbeidsvoorwaarden in de metaalindustrie of de daarvoor in de plaats komende regeling van toepassing is verklaard.

Werkgever

Artikel 2

Onder werkgever wordt verstaan iedere natuurlijke of rechtspersoon, wiens onderneming valt onder de werkingssfeer dezer regeling.

Werknemer

Artikel 3

1. Onder werknemer wordt verstaan hij, die in dienst van een werkgever tegen loon arbeid verricht.

2. Als werknemers worden niet beschouwd:

a. zij, die uitsluitend of in hoofdzaak een toezichthoudende, administratieve of commerciële functie vervullen;

b. tekenaars en constructeurs;

c. de personen, genoemd in lid 5.

3. Op de werknemers, die geen eigenlijke bedrijfsarbeid verrichten, zijn de artikelen 28, 29 en 30, zomede de bepalingen van hoofdstuk II, met uitzondering van artikel 18, lid 3, niet van toepassing. Op bewakers is bovendien artikel 11 niet van toepassing.

4. Onder de in het vorige lid bedoelde werknemers worden o.m. verstaan: portiers, loopjongen, chauffeurs van personenauto's, welke gebruikt worden ten dienste van de onderneming, concierges en schoonmakers.

5. Personen, die geen eigenlijke bedrijfsarbeid verrichten en wier dienstverband een tijdelijk karakter draagt en/of geen volledige normale dagtaak meebrengt, worden niet als werknemers beschouwd.

6. Geschillen over de uitlegging van dit artikel worden beslist door de Bedrijfscommissie.

Bedrijfscommissie

Artikel 4

1. Onder Bedrijfscommissie wordt verstaan: de Bedrijfscommissie voor het Electrotechnisch Ambacht. 1)

1) Het adres der Bedrijfscommissie is: Mauritskade 45, 's Gravenhage, Tel. 110585.

Gemeenteklasse-indeling

Artikel 5

1. De gemeenten zijn in klassen ingedeeld, welke worden genoemd in een register, dat als Bijlage III van de algemeen verbindend verklaring van bepalingen van de collectieve arbeidsovereenkomst in het Carrosserie-, wagenbouw-, autoplaatwerk-, autospuit- en autobekleedbedrijf, tevens regeling van arbeidsvoorwaarden in dit bedrijf, is opgenomen in Staatscourant 1952 no. 152.

2. Een bebouwd gedeelte van een gemeente, dat onmiddellijk grenst aan een gemeente of een deel van een gemeente, waarvoor een hoger loon is betaald, wordt met die gemeente of dat deel van die gemeente gelijkgesteld.

Indeling der werknemers

Artikel 6

1. De werknemers, die één of meer der in artikel 1 genoemde werkzaamheden verrichten, zijn verdeeld in vier groepen:

groep 1: werknemers, die in het algemeen zelfstandig alle voorkomende werken volgens tekening kunnen uitvoeren, als leider van deze werken kunnen optreden en een eenvoudige daarmede verband houdende administratie kunnen voeren (eerste monteurs);

groep 2: werknemers met 10 of meer praktijkjaren, voor zover zij niet in groep 1 zijn ingedeeld (monteurs);

groep 3: werknemers met 4 t/m 9 praktijkjaren (hulp-monteurs);

groep 4: werknemers met minder dan 4 praktijkjaren (leerlingen). Praktijk vóór het 15de jaar komt bij de berekening van het aantal praktijkjaren niet in aanmerking.

2. Het bezit van een op het vak betrekking hebbend diploma van een Ambachtschool of Nijverheidsschool wordt aangemerkt als het hebben van één praktijkjaar.

3. Geschillen over de indeling in de groepen worden voorgelegd aan en beslist door de Bedrijfscommissie.

Getalsverhouding

Artikel 7

1. De onderstaande getalsverhouding zal bij iedere werkgever in acht worden genomen:

Totaal aantal werknemers	Groep 1		Groep 2		Groep 3		Groep 4	
	1e monteurs		monteurs		hulp-monteurs		leerlingen	
	min.	max.	min.	max.	max.	max.	max.	
2	0	0	1	0	0	1		
3	0	0	1	1	1	1		
4	1	1	1	1	1	1		
5	1	1	1	1	1	2		
6	1	2	1	2	2	2		
7	1	2	2	2	2	2		
8	2	2	2	2	2	2		
9	2	2	2	2	2	2		
10 en meer .	20%	25%	30%	30%	30%	20%		

2. Voor de toepassing van het vorige lid kunnen personen, die als eigenaar of bestuurder van een onderneming geregeld arbeid in de zin van deze overeenkomst verrichten, begrepen worden onder het totale aantal werknemers.

3. Bij de berekening van het maximum van 25% voor groep 1 in ondernemingen met 10 of meer werknemers kan afronding naar boven plaatsvinden.

4. Bij het in dit artikel bepaalde blijven leerlingen krachtens Titel II der Nijverheids onderwijs wet en leerlingen, die naar het oordeel van de Bedrijfscommissie met dezen gelijk te stellen zijn en vrijwillig buiten beschouwing.

Identiteitsboekje

Artikel 8

1. Aan de werknemer zal door de werkgever een door de Bedrijfscommissie uitgegeven identiteitsboekje worden verstrekt, waarin wordt vermeld:

a. naam, geboortedatum en adres van de werknemer;

b. de aard der dienstbetrekking;

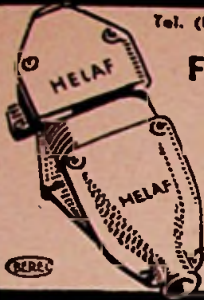
c. de datum van indiensttreding en ontslag;

d. de hoogte van het betaalde uurloon, inclusief eventuele wijzigingen daarin gedurende de diensttijd;

e. eventuele vaktechnische gegevens.

2. Beoordelingen zullen in het identiteitsboekje niet worden opgenomen.

Helaf - LEIDEN

Tel. (K 1710) 26792-20001
(b.g.g. 31188-31735-23893)

**Fabriek van gepantserde
Industrie - stopcontacten**
10 - 15 - 25 - 60 - 100 - 200 A

Ook vergrendeld en/of gezekerd, 2-,
3-, 4- of meerpolig, in gletijzer en silu-
min; losse isolatieblokken (steatiet of
persstof) voor elk merk vlot leverbaar.

150 MODELLEN PASSEND OP IEDER GANGBAAR MERK b.v. op
AEG, HH, WALTHER, SOCOME, DIN, MIKULKA.

REFORM ELECTRICHE APPARATEN

Strijkijzers (huishoud-
en textielmodel)

J. LENSEN

huishoudijzer f. 12.90

LAAN VAN HAAGVLIET 7
VOORBURG, TEL. 778683

Voor

BUSCH-JAEGER

SCHAKELMATERIAAL naar

N.V. v h CLAESSEN & Co.

Amsterdam - Singel 162-164

Almelo—Apeldoorn—Doetinchem—Groningen—Rotterdam—Sittard

Het
nieuwste !

Tikkende
electrische
pendules

Omschakelbaar
220-110 volt

Met papier
geïsoleerde
kabels voor
zwak- en
sterkstroom.

N.V. NEDERLANDSCHE KABELFABRIEK, DELFT

Blaast de wind
in eigen zeilen!

Verkoopt **ITHO**

RING-, RAAM-, PLAFOND-,
CENTRIFUGAAL-, HOGEDRUK-, AFZUIG

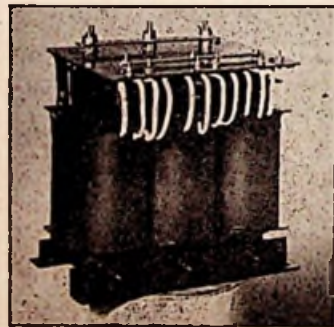
VENTILATOREN

3 Jaar garantie

Lange Haven 39

Schiedam

Transformatoren

Leverbaar van 1 t/m 5 kVA; 3-fasisig sec.
voor lage spanning — grote stroomsterkte.
Zowel voor inbouw als in gekapselde uit-
voering. Hetzelfde vermogen ook leverbaar
voor opjaagtransformatoren

Radio-Apparaten- en Instrumentenfabriek

Sinus

ZEIST - Van Reenenweg 63

Telefoon 3455 (K 3404)

Duur van de dienstbetrekking

Artikel 9

1. De dienstbetrekking tussen de werkgever en de werknemer wordt aangegaan voor onbepaalde tijd.
2. De eerste vier weken der dienstbetrekking zullen over en weer als proeftijd gelden. Gedurende deze termijn kunnen zowel werkgever als werknemer, met in achtneming der desbetreffende bepalingen van het Buitengewoon Besluit Arbeidsverhoudingen 1945, de dienstbetrekking beëindigen tegen het einde van de werkdag. Na deze proeftijd geldt een opzeggingstermijn van ten minste één week, met dien verstande, dat de opzegging alleen geschiedt kan tegen het einde der werkweek.

Arbeidsduur

Artikel 10

De normale dagelijkse arbeidsduur wordt vastgesteld op 8½ uur voor de eerste vijf werkdagen der week en op 5½ uur voor de Zaterdag. De arbeidstijd eindigt des Zaterdags niet later dan 1 uur des namiddags.

Zondagen, Christelijke en andere feestdagen

Artikel 11

1. Op Zondagen en op algemeen erkende Christelijke feestdagen, t.w. Nieuwjaarsdag, 2e Paasdag, Hemelvaartsdag, 2e Pinksterdag en beide Kerstdagen, zal als regel geen arbeid worden verricht. Niettemin zal over genoemde feestdagen, voor zover zij niet op een Zondag vallen het gederfde uurloon worden betaald.

e. Indien een werknemer voor of bij een desbetreffende opdracht tegenover de werkgever of diens gemachtigde verklaart gewetensbezwaren te hebben tegen arbeid op Zondagen, algemeen erkende Christelijke feestdagen, R.K.-feestdagen, welke ter plaatse algemeen als Zondagen gevierd worden, of Goede Vrijdag, kan hij tot die arbeid niet worden verplicht.

Verplichtingen van de werknemer

Artikel 12

1. De werknemer is verplicht hem door of namens de werkgever opgedragen werkzaamheden, welke zich in diens onderneming voordoen, of werkzaamheden, welke met deze onderneming verband houden, naar beste krachten te verrichten.
2. Hij is verplicht aan de werkgever of diens vertegenwoordiger terstond kennis te geven van een gebrek aan enig gereedschap of werktuig, van enige fout in een hem verstrekte opdracht of van andere feiten en omstandigheden, waarvan een goed werknemer kan veronderstellen dat de wetenschap voor de werkgever van belang is.
3. Indien door nalatigheid of onvoorzichtigheid van de werknemer de principaal van de werkgever schade lijdt, is de werknemer verplicht de schade, welke hieruit voor de werkgever voortvloeit, aan deze te vergoeden.
4. De werkgever kan de werknemer verplichten werkstaten bij te houden en deze in te leveren op een door hem te bepalen tijdstip.

Arbeid voor derden

Artikel 13

Het is de werknemer verboden anders dan met schriftelijke toestemming van zijn werkgever zowel tegen als zonder beloning voor derden arbeid te verrichten.

Gereedschap

Artikel 14

1. De werkgever zorgt voor het door iedere werknemer benodigde gereedschap, behoudens die handgereedschappen, welke de werknemer geacht wordt te bezitten.
2. Onder handgereedschappen, welke de werknemer geacht wordt te bezitten, wordt minimaal verstaan een gereedschapstas of -kist met een stel schroevendraaiers, een combinatietang, een kniptang, een buigtang, een duimstok, een kabelmes, een rawlplughouder, een zaagbeugel, een koubetel, een verstelbare sleutel, een montagemes, een priem, een hamer van 500 gram en één van 200 gram.
3. Van het door de werkgever verstrekte gereedschap wordt een lijst opgemaakt, welke door de werknemer moet worden ondertekend. Bij defect of slijtage zal de werkgever dit gereedschap door ander vervangen.
4. De werknemer zal het hem toevertrouwde gereedschap oordeelkundig en overeenkomstig de bestemming daarvan behandelen en in het algemeen daarvoor de zorg hebben van een goed werknemer.
5. Hij zal, wanneer hij gereedschappen of materialen van de werkgever door grove schuld of nalatigheid verliest en/of beschadigt, de werkgever daarvoor schadeloos stellen. Deze schade wordt vergoed in wettelijke termijnen van ten hoogste 1/5 deel van het loon.

II. Lonen

Uurloon

Artikel 16

1. Onder uurloon wordt verstaan: het overeenkomstig de bepalingen van dit hoofdstuk door de werkgever aan de werknemer verschuldigde uurloon, zonder enige bijverdiensde.

Loon en gemeenteklasse

Artikel 17

1. Onverminderd het overigens in dit artikel bepaalde, betaalt de werkgever aan iedere werknemer het uurloon, dat is vastgesteld voor de gemeente, waar de werknemer uitsluitend of in hoofdzaak werkzaam is.

2. Aan werknemers, die niet uitsluitend of in hoofdzaak in één gemeente werkzaam zijn, doch hun werkzaamheden in hoofdzaak in verschillende gemeenten in een bepaald rayon verrichten, betaalt de werkgever het uurloon, dat is vastgesteld voor de hoogst geclassificeerde gemeente in dit rayon.

3. Wordt op last van de werkgever tijdelijk arbeid verricht in een hoger geclassificeerde gemeente dan die welke ingevolge het gestelde in de voorgaande leden bepalend is voor het loon, dan zal gedurende deze periode het hogere loon worden uitbetaald.

Toepassing van bepalingen van andere Collectieve Arbeids-overeenkomsten of Loonregelingen

Artikel 18

1. Aan de werknemers, bedoeld in artikel 6, zal de werkgever tenminste de in artikel 19 genoemde minimum uurlonen betalen.

2. Op de werknemers, op wie artikel 6 niet van toepassing is, doch die één of meer der werkzaamheden verrichten, genoemd in artikel 1 van een Collectieve Arbeids-overeenkomst of Regeling van lonen en andere arbeidsvoorwaarden op het gebied der Kleine Metaalnijverheid en/of wier functies genoemd worden in een daarbij behorende Vaklijst, zijn niet de artikelen 5, 6, 7, 8, 17, 19 en 20 der onderhavige overeenkomst van toepassing, doch de overeenkomstige bepalingen van de betrokken Collectieve Arbeids-overeenkomst of Loonregeling.

3. Aan de werknemers, op wie de leden 1 en 2 niet van toepassing zijn, doch die dezelfde werkzaamheden verrichten als arbeiders, voor wie bij een Collectieve Arbeids-overeenkomst of Regeling van lonen en andere arbeidsvoorwaarden lonen zijn vastgesteld, zal de werkgever deze lonen betalen.

4. Voor de toepassing van lid 2 worden geacht naast het electrotechnisch ambacht tot het gebied der Kleine Metaalnijverheid te behoren:

het Automobiël-, Motorrijwiël- en Tractorreparatiebedrijf;
het Carrosserie-, Wagenbouw-, Autoplaatwerk, Autospuit- en Autobekleedbedrijf;
het Centrale Verwarmingsbedrijf;
het Graveerbedrijf;
het Loodgieters- en Fittersbedrijf;
het Motorenrevisiebedrijf;
het Rijwiëlkleinbedrijf;
het Smeden- en Metaalbewerkingsbedrijf.

Lonen en Loontabellen

Artikel 19

Behoudens het bepaalde in de artikelen 3, lid 3, 18 en 20 betaalt de werkgever aan de werknemers beneden de 65 jaar ten minste de volgende persoonlijke minimum uurlonen in centen:

	Gemeenteklassen				
	I	II	III	IV	V
<i>Leerlingen:</i>					
Op 14-jarige leeftijd	22	22	21	20	20
Op 15-jarige leeftijd	26	26	25	24	24
Na 1 praktijkjaar	31	31	29	28	27
Na 2 praktijkjaren	36	36	34	33	31
Na 3 praktijkjaren	42	42	40	38	36
<i>Hulpmonteurs:</i>					
Na 4 praktijkjaren	53	51	49	47	45
Na 5 praktijkjaren	64	63	60	57	55
Na 6 praktijkjaren	76	75	71	68	66
Na 7 praktijkjaren	85	83	81	79	75
Na 8 praktijkjaren	96	94	90	88	85
Na 9 praktijkjaren	104	100	96	93	89
<i>Monteurs:</i>					
met 10 en meer praktijkjaren . . .	111	108	104	99	95
Eerste monteurs	120	117	112	108	104

Artikel 19a

Voor de monteurs en eerste monteurs beneden de 65 jaar gelden per groep de volgende maximum gemiddelde uurlonen in centen:

	Gemeenteklasse				
	I	II	III	IV	V
Monteurs	118	115	110	106	103
Eerste monteurs	126	112	118	114	110

Voor de werknemers, die minder dan 10 praktijkjaren hebben gelden als maximum uurlonen de minimum uurlonen van het volgende praktijkjaar.

De werkgever is bevoegd bij de berekening van het maximum gemiddeld uurloon der eerste monteurs 20% dezer werknemers buiten beschouwing te laten.

Het maximum gemiddeld uurloon der gezamenlijk aldus uitgezonderde eerste monteurs zal echter niet meer dan 10% boven het maximum gemiddeld uurloon der eerste monteurs liggen.

Bij de berekening van het maximum van de bovengenoemde 20% der eerste monteurs mag aftonding naar boven plaats vinden.

In ondernemingen met 4 t/m 7 eerste monteurs mag één, in ondernemingen met 8 of 9 eerste monteurs mogen twee eerste monteurs onder deze franchise vallen. Bij de berekening der maximum uurlonen en maximum gemiddelde uurlonen mag de in artikel 20 genoemde diplomatoeslag buiten beschouwing worden gelaten.

1234
SCHAKELMATERIEEL
ODINK en KOENDERINK N.V.
HAAKSBERGEN

Een aantrekkelijk artikel
EL. NAAIMACHINE MOTOREN

1/15 PK UNIVERSEEL,
leverbaar in: 220 V. of 127 V.

Zonder meer passend op vrijwel iedere
HUISHOUD-NAAIMACHINE,

1 jaar garantie, verkoopprijs: F. 66.—.

Levering aan de handel; vraagt inlichtingen bij:

N.V. v/h A. LEWENSTEIN

Afdeling ENGROS
Hermietenstraat 5 - AMSTERDAM C.
Tel. 46670 (4 lijnen)

N.V. ING. BUREAU FROWIJN & Co
APELDOORN, AMSTERDAM, DEN HAAG,
MAASTRICHT, ALMELO, GRONINGEN

H.H. INSTALLATEURS

Eist nu goede schakelaars, wand-
contactdozen en automaten, dus...

STOTZ-KONTAKT

Wij zenden U op aanvraag gaarne
onze geïllustreerde prijscouranten.

„TECHNISCHE” N.V.

De Const. Rebecquestr. 96-102
'S-GRAVENHAGE

Telefoon: K. 1700 - 330005

GISO-LAMPEN

„VONKA” AMSTERDAM-C.

Rapenburg 97
Telefoon 45352-51136

VERHUUR van materialen, lichtfonteinen,
schijnwerpers (ook met
natrium- en kwiklampen),
motoren enz.

voor

ILLUMINATIE - TONEEL
VERLICHTING - KRACHT

OMZETVERMINDERING?

Zoekt en vindt compensatie door Uw klanten attent te maken op typische

VACANTIE-ARTIKELEN

als daar zijn:

DRAAGBARE RADIOTOESTELLEN - REIS-STRIJKIJZERS -
REIS-SNELKOKERS - DASSENPERSEN -
BROEKENPERSEN en. . . . KOELKASTEN!

N.V. HANDELMAATSCHAPPIJ

ELECTROCENTRUM
AMSTERDAM

WITTE KAT, KWALITEITSBATTERIJ

UTRECHT
N.V. COQ

GEHEEL GESLOTEN SCHAKELMATERIAAL VOOR
HOGE EN ULTRA-HOGE SPANNINGEN

GOED CALCULEREN VAN ELECTRISCHE INSTALLATIES . . . f 1,50

een handleiding bij het maken van een goede begroting, verkrijgbaar bij de boekhandel en bij

N.V. UITGEVERSMIJ. DILIGENTIA — KALVERSTRAAT 35 — AMSTERDAM CENTRUM — POSTGIRO 136400

CISTOFA

Mededelingen voor aangeslotenen van Cistofa

OFFICIËLE MEDEDELINGEN

Afvoering Grossierslijst

Door de beoordelingscommissie is als grossier afgevoerd de firma Elglora, Beukelsdijk 50a te Rotterdam.

Aangezien de statutaire termijn van 6 maanden na deze beslissing is verstreken, staat betrokkene thans geheel buiten Cistofa en mogen geen stofzuigers meer van deze firma worden afgenomen.

Nieuwe types

De N.V. Hostaco te Rotterdam deelt ons mede de navolgende 3 modellen stofzuigers van het fabriekaat Waldorp aan de markt te brengen:

Type Sunbeam, compleet met hulpstukken, brutoprijs f 99,50.

Type Sunflower, compleet met hulpstukken, brutoprijs f 149,—.

Type Sunpearl, compleet met hulpstukken, brutoprijs f 198,—.

Voor deze types gelden dezelfde kortingen als voor het type Sunrise, gepubliceerd in de Electro Radio Mercur van 30 Mei jl.

Uitvoerende Commissie.

ELECTRO RADIO MERCUUR

VEERTIENDAAGS VAKTECHNISCH TIJDSCHRIFT

met de mededelingen van:

Bedrijfsorgaan Electrotechnisch Ambacht en Detailhandel Mauritskade 45, 's-Gravenhage - Tel. 01700-110585

Federatie van Electro-technische Werkgeversorganisaties Mauritskade 45, 's-Gravenhage - Tel. 01700-110585

Nederlandse Vereniging van Electro-technische Werkgevers Mauritskade 45, 's-Gravenhage - Tel. 01700-110585

Nederlandse Kath. Bond van Electro-technische Werkgevers St. Antonius Ten Hagestraat 13, Eindhoven - Tel. 04900-4425

Nederlandse Electro-technische Winkeliers Organisatie Mauritskade 45, 's-Gravenhage - Tel. 01700-114867

Nederlandse Vereniging van Neon Installateurs Mauritskade 45, 's-Gravenhage - Tel. 01700-110585

Stichting Centraal Instituut voor de Stofzuigerhandel (Cistofa)

Afd. Detailhandel Mauritskade 45, 's-Gravenhage. Tel. 01700-114867

Nederlandse Vereniging van Nettenbouwers Mauritskade 45, 's-Gravenhage - Tel. 01700-110585

Diplomatoeslag

Artikel 20

Het bezit van een of meer der volgende diploma's geeft voor zover van belang voor het werk de betrokken werknemer recht op een diplomatoeslag van 3 cent: V.E.V. sterkstroom-monteur, V.E.V. zwakstroom-monteur en V.E.V. radio-monteur.

Loonbetaling

Artikel 21

1. De uitbetaling van het loon en van eventuele reis- en verblijfkosten en verschotten geschiedt uiterlijk des Zaterdag, onmiddellijk na afloop van de week, waarover het loon verschuldigd is, resp. de kosten gemaakt zijn.
2. Niet behoorlijk verantwoorde werkuren, reis- en verblijfkosten en verschotten worden niet uitbetaald.

III. Vergoedingen

Vergoeding van reiskosten en reistijd bij karweiwerk

Artikel 22

1. Indien een werk op meer dan 20 minuten afstand (naar gelang van het gebruikte vervoermiddel) is gelegen van de plaats, waarvoor de dienstbetrekking is aangegaan, zullen aan de werknemer, die op last van de werkgever of diens gemachtigde aldaar karweiwerk verricht, de reiskosten per openbaar middel van vervoer, benevens — voor zover althans de plaats, waar hij te werk gesteld wordt, verder van zijn woonplaats gelegen is dan de plaats, waarvoor de dienstbetrekking is aangegaan — over de reistijd, het gewone uurloon worden vergoed. Indien op Zondag, dan wel op een in artikel 10, lid 1, genoemde feestdag, niet op een Zondag vallende, moet worden gereisd ter verrichting van werkzaamheden op deze dag, zal het uurloon worden vermeerderd met een toeslag van 100, resp. 200%.

2. Bij afwezigheid gedurende langere tijd dan een week mag de werknemer iedere week op kosten van de werkgever naar huis reizen, tenzij de werkzaamheden, waarvoor de werknemer is uitgezonden, in het begin van de daaropvolgende week eindigen. De werknemer dient zich des Maandagsmorgens tijdig, doch behoudens bijzondere omstandigheden niet vóór 6 uur, naar het werk te begeven.

3. Indien een feestdag, als bedoeld in artikel 11, in een week niet samenvalt met het einde der week, waarop de werknemer recht heeft op een betaalde reis naar huis, is de werkgever verplicht, op verlangen van de werknemer, de betaalde reis naar die feestdag te verschuiven.

Vergoeding van verblijfkosten bij karweiwerk

Artikel 23

1. Wegens verblijfkosten zullen de volgende vergoedingen worden verleend:
 - a. indien de werknemer des avonds twee uur of langer na het einde van de normale arbeidsdag het werk verlaat: f 1,50 per dag;
 - b. indien de werknemer des avonds niet huiswaarts kan keren en de afwezigheid een week of korter duurt: f 4,— per dag, langer dan een week duurt: f 3,50 per dag.
2. Wanneer ten genoegen van de werkgever aangetoond wordt dat deze vergoedingen onvoldoende zijn om de werkelijke kosten te dekken, zullen deze kosten, voor zover redelijk, vergoed worden.

Rijwielvergoeding

Artikel 24

Indien de werknemer in opdracht van de werkgever tijdens en ten behoeve van het werk regelmatig gebruik maakt van een hem toebehorend rijwiel wordt hem daarvoor f 0,25 per dag, tot een maximum van f 1,50 per week, vergoed.

(De overige bepalingen in ons volgend nummer).

Ontleding Verkoopgesprekken

(Vervolg van blz. 295).

Niet te veel herhalingen

Zeer veel inzenders maakten een zelfde fout (we hopen van harte dat ze niet karakteristiek voor onze branche geacht moet worden). Ze willen nl. te veel en te mooi zeggen en vervallen in herhalingen.

In de opgave, vooral voor het verkoopgesprek van de strijkbout, was duidelijk gesteld: John had alle voordelen van de regelbare bout zo goed naar voren gebracht dat mevrouw er voor gewonnen was. Alleen toen ze de prijs vernam, kreeg ze schrik. Het was dus duidelijk, dat het verkoopgesprek volledig was geweest op die prijs na; die alleen moest nog aanvaardbaar gemaakt worden! Het ijzer zelf was al „aanvaard” bij wijze van spreken.

Zonder meer herhalen is dit:

„Vergeet niet, mevrouw, dat die paar gulden meer er weer gauw uitkomen door minder stroomverbruik, het ijzer schakelt automatisch uit zodra het op temperatuur is en uw goed gaat veel langer mee doordat het nooit te heet gestreken wordt! Dat bereikt u nooit met zo'n gewoon ijzer.”

In deze trant waren er heel wat inzendingen - maar als John's verkoopgesprek goed was (en dat was het!) dan is dit allemaal gezegd!

Nogmaals wijzen op de textielbesparende hoedanigheden is overbodig - mevrouw zou dit ijzer immers willen hebben, omdat de actieve bediende haar reeds van alle goede eigenschappen overtuigd heeft. Haar moeilijkheid was zuiver van financiële aard; daarvoor moet het ingrijpen van de winkelier zelf een oplossing aan de hand doen.

Uiteraard kon deze slechts op twee wegen liggen: de te betalen prijs verdelen over enkele maanden, ofwel terugvallen op 'n niet-regelbare bout zonder dat dit een achteruitzetting lijkt.

Installateur is geen bedelaar

Nog bonter maakt het dezelfde inzender met zijn doktersgesprek. Dit stelt hij als volgt voor:

„Joop heeft er met z'n pet naar gegooid. Voor die prijs moet er dik geld bij, dat zou u toch niet willen, dokter. Ik zal het zo voordelig mogelijk maken, zo dat ik er nog wat aan verdien en dat u ook voordeliger uit bent dan wanneer ikzelf de offerte had gemaakt!”

De uitdrukkingen „met de pet naar gegooid” en „dik geld bij” zijn nu niet direct staaltjes van taalgebruik welke in een gesprek met een dokter de voorkeur verdienen. Erger is de klagende vraag: dat zou u toch niet willen, dokter. Naar ons gevoel doet dit wat veel denken aan een marktkoopman - oude stijl; in een zakelijk gesprek klinkt het iets te veel „bedelaarachtig”.

De laatste zin doet wel helemaal de deur dicht; hij wil het voordelig maken (accoord!) zo dat hij er toch nog wat aan verdient - en toch goedkoper dan wanneer hij zelf offerte gemaakt had. Waarop de dokter logischerwijs zou kunnen zeggen: die eigen offerte zou je dus dubbele verdienste gegeven hebben.

Natuurlijk weet iedere klant dat de handelaar en de ambachtsman in hun winkel en/of werkplaats hun brood moeten verdienen - het lijkt een teer en „gevaarlijk” argument om in een dergelijk gesprek te gebruiken. De hoegrootheid dezer verdienste is immers een steeds terugkerend twistpunt - men zie de recente uitlatingen van de voorzitter van de onlangs opgerichte consumentenbond! Wanneer de klant er zelf over begint, is het tijd genoeg, er uiteenzettingen over te geven. Onzerzijds het onderwerp aansnijden - en dan op een dergelijke wijze! - lijkt „levensgevaarlijk”!

HOOVER wasmachines
HOOVER stofzuigers

worden U in Noord-Brabant en Zeeland
geleverd door:

N.V. RAMENDO

Groothandel in elektrische apparaten
Mauritsstraat 17 - Breda

Tel. K 1600-5757 (b.g.g. 9462)

(Ook financieren wij voor U)

ELECTRISCHE KLOKKEN

Messing verchroomde wandklok
28-30-33 en 37 cm buitenwerks
Schriftelijke garantie

Reizigersbezoek, of
toezending catalogus
met meer dan 80
afbeeldingen van
pendulettes,
wandklokken,
wekkers enz.,
op aanvraag.

**B. HILBINK
AMSTERDAM**
KLOVENIERSBURGWAL 70
TELEFOON 4 8 1 2 6

Voor veilige installaties

5/8 "

POLIVOLT ISOLERENDE installatiebuis is eveneens goed-
gekeurd in een reeks buitenlandse staten.
In de maten 1/2" t/m 1 1/2" voorradig bij de erkende electro-
technische Groothandel.

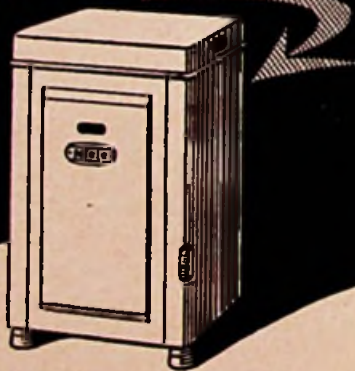
Een product van

POLVA-NEDERLAND
OOSTERBEEK (HOLLAND)

*De nieuwe vierkante
wasmachine nr. 75*

*klein
van afmeting,
groot
in prestatie.*

Geruisloos lopend precisie-oliebaddrijfwerk.
De **Miele** Nr.75 waarborgt eveneens het bij
alle **Miele-wasmachines**
spreekwoordelijk geworden ontzien en
sparen van het tegenwoordig zo kostbare
wasgoed, waardoor de nr. 75 in korte tijd
zichzelf betaalt.

Miele's Wasmachines Maatschappij N.V.
Industriegebouw Rotterdam Goudsesingel 92

**Elektra
NOKKEN
Schakelaars**

VOOR INBOUW
VOOR OPBOUW

MET EN ZONDER
VEILIGHEDEN

Verkrijgbaar bij:

Fa. G. H. Smelt - Enschede - Fa. A. J. W. Schie-
felbusch - Breda - Technisch Handelsbureau -
Verdam - Zaandam - TEHAMA v.h. Marynen -
Leeuwarden en Groningen - Electrotechnische fa-
briek Krop - Amsterdam - Ingenieur-Bureau
Nicolai & Lebret - Utrecht - Elauma N.V. - Den Haag.